

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvemši nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 68; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Reševanje španskega problema:

Sporazum med Parizom in Londonom o Španiji

Francija pristane na zopetno uvedbo kontrole na španski meji, pod pogojem, da se takoj izvede umik tujih prostovoljcev iz Španije

Pariz, 21. maja. Vse pariško časopisje poudarja pomembnost in veliko važnost razgovorov, ki jih je imel francoski pravosodni minister Paul Reynaud včeraj v Londonu z angleškim zunanjim ministrom lordom Halifaxom in kolonialnim ministrom Mac Donaldom. Pariški listi pišejo, da je med Londonom in Parizom dosežen najpopolnejši sporazum glede španskega vprašanja, in da bo ta sporazum prišel do izraza na prihodnjem sestanku odbora za nevmesavanje, ki bo sklican prihodnje dni. Predstavnik francoske vlade je izjavil angleški vladi, da se strinja z uvedbo nadzorstva na suhozemski francosko-španski meji, toda pod pogojem, da se nadzorstvo uvede tudi na portugalski meji ter dalje, da se sprejme sklep o čim prejšnjem umiku tujih prostovoljcev iz Španije, in sicer na podlagi sorazmerne enakosti. Po mnenju pariških političnih krogov so ta dokaz dobre volje od strani fran-

coske vlade z zadovoljstvom sprejeli tudi v Londonu, kjer računajo na skorajšnje največje koristi in tem oziru, da bo nastopil konec vseh nevarnih manevrov.
London 21. maja. Francosko-angleški sporazum vsebuje sledeče odredbe: Komisije za umik tujih prostovoljcev iz Španije se morajo organizirati v roku 15 dni in takoj odriniti v Španijo. Francija bo vzpostavila nadzorstvo na Pirenejih, če se istočasno uvede pomorsko nadzorstvo kakor tudi nadzorstvo na portugalski meji. Pomorski opazovalci bodo imeli pravico izvrševati svojo dolžnost v vseh španskih pristaniščih, kakor tudi na ladjah, ki pripadajo tistim državam, ki se ne vmešavajo v španske vojne. Če v roku 30 dni po vzpostavitvi nadzorstva ne bo nikakega uspeha pri umiku prostovoljcev iz Španije, bo Francija spet odprla svoje meje.
Po doseženem angleško-francoskem

sporazumu bodo prostovoljci v Španiji razdeljeni v štiri kategorije in sicer letalce, mornarje, suhozemske vojsake in tehnično osebje. Za izvršitev tega sporazuma je potreben pristane obih vojujočih se strank v Španiji.
O vsebini angleško-francoskega načrta so obvestili druge države ter v londonskih diplomatskih krogih ugotavljajo, da so prvi vtisi tega sporazuma zadovoljivi. Prevladuje pa tudi prepričanje, da ta sporazum glede španskih prostovoljcev postavlja Francijo pred resna strateška vprašanja, o katerih more razpravljati samo ona.
Pariz, 21. maja. Zunanji minister Bonnet je včeraj popoldne sprejel angleške veleposlanika sira Erica Phippsa, s katerim sta obravnavala položaj, ki je nastal zaradi zastoja v pogajanjih med Francijo in Italijo.
Francoski pooblaščeniki krogi so snočič poudarjali, da ni prišlo do nikakršne spremembe v položaju. Opozarjajo na

to, da je Blondel izročil grofu Ciano predlog o načrtu razgovorov in po tem načrtu bi se naj nato razgovori tudi nadaljevali. Tekom razgovorov z Blondelom je Ciano dostavil neke pripombe, ki pa so bile takšne, da bi postavile na kocko uspeh pogajanj in je zato grof Ciano omenil, da bo predložil še druge predloge. In od tedaj se položaj ni spremenil, razen v tem oziru, da je imel Mussolini svoj znani govor v Genovi.
O sestanku med lordom Perthom in grofom Ciano izjavljajo tukaj, da je lord Perth obiskal grofa Ciana na željo svoje vlade in da francoska vlada ni prav nič posegla v priprave za ta sestanek. Francoska vlada ima svojo odpravnika poslov v Rimu in samo preko njega se more pogajati z zastopniki Italije. Sicer pa posredovanje angleške vlade tudi ne bi bilo potrebno, ker francoska vlada ni prejela nikakih zahtev iz Rima.

Obrestna mera je previsoka!

Pod tem naslovom piše »Trgovski list« v svoji zadnji številki:
Današnje gospodarsko življenje je organizirano tako, da ne more skoraj nobeno podjetje živeti brez kredita. Dolžnosti, ki jih nalagajo na vsako podjetje država, banovina in samouprave, so tako velike, da jim more dostikrat zadostiti podjetje samo z najemom kredita. Pa tudi sama državna blagajna in samoupravne blagajne so nsvazane na kredit. Vsa investicijska delavnost javnih korporacij in države je odvisna od posojil. Država navadno najema posojila pri svojih državnih zavodih, samouprave pa pri drugih, pa tudi pri samoupravnih hišnicah. A tudi zasebno gospodarstvo more dobiti sredstva za investicije večinoma le s kreditom. Ves cenen kredit pa so navadno že izčrpale država in samoupravne edince. Zasebna iniciativa potem zastane. Posebno potrebuje kredite industrija, ki mora investirati v podjetje vedno nova sredstva, da ostane podjetje tehnično na višini. Če so ti krediti, ki jih dobi industrija, dragi, potem so primeroma dragi tudi proizvodi industrije in prenehajo biti zato konkurenčni. Podoben položaj je pri trgovini. Vsek trgovec je navezan na kredit. Če je ta kredit drag, potem trgovec ne more dati blaga po isti ceni kot njegov konkurent, ki dela s cenejšim kreditom. Tako se vidi na vsakem koraku, da je cenen kredit pogoj uspešnega napredka gospodarstva.
Največje važnosti je zato, da so kreditni ceneni. Vse pa kaže, da se pri nas na tako kreditno politiko ne polaga posebna važnost. Zlasti nihče ne misli na to, kako bi se omogočil malim in srednjim trgovcem, ki so dejanski posredniki med producenti in konsumentii, cenen kredit. Posebno važno pa je to vprašanje sedaj, ko so trgovci izgubili zaradi likvidacije kmečkih dolgov velik del svojih terjatev pri kmetih. Njih terjatve so zamrzle, sami pa morajo do pičice natančno poravnati vse svoje obveznosti. A kako naj to store, če jim je cenen kredit nedostopen?
Danes je v naši državi denar zaradi visoke obrestne mere Narodne banke predrag. Trgovce se prav za prav ne bi smel danes kredita niti poslužiti, čeprav bi mu bil na razpolago, ker mora danes dati tako nizkim bruto-zasluzkom, da nikakor ne more kriti s tem zaslužkom visokih obesti. Če se vseeno poslužijo tako dragega kredita, potem je navadno tudi konec njegovega podjetja.
V trgovskih krogih je iz vseh teh razlogov že ponovno prodrla misel, da bi se moral ustanoviti za trgovce podoben privilegirani denarni zavod, kakor so Privilegirana agrarna banka, Zanatska banka itd. Enako ugodno kakor Zanatska za obrtnike, bi mogla delovati privilegirana trgovska banka za trgovce. Tudi industrialci so že postavili podobno zahtevo. Če so te zahteve v resnici upravičene in priporočljive, o tem nečemo zaenkrat razpravljati, na vsak način pa te zahteve dokazujejo, da je naša kreditna politika slaba in da trpi vsa zasebna iniciativa zaradi predragih kreditov.
Drugo sredstvo, ki se predlaga za zboljšanje kreditnih razmer, je predlog, da bi Narodna banka znižala svojo obrestno mero. S tem bi se pomagalo vsemu našemu gospodarstvu. Denarni zavodi bi na ta način prišli do cenejšega denarja ter bi ga mogli tudi ceneje oddajati dalje, cenen denar pa bi kakor ceneno blago hitro našel kupce, to je interesentov iz vrst gospodarskih krogov, ki bi se tega cenejšega denarja poslužili in z njim oživili svoja podjetja. Ponovno se je v naši javnosti tudi že opozarjalo, da je obrestna mera naše Narodne banke mnogo previsoka, ker imajo skoraj v vseh drugih državah nižjo obrestno mero. Prav te dni so odločilni činitelji na Češkoslovaškem naglašali, kako je nizka obrestna mera češkoslovaške Narodne banke blagodejno vplivala na vse narodno gospodarstvo in delavnost. Zato je treba, da se tudi pri nas obrestna mera Narodne banke zniža. Ta zahteva je tem bolj upravičena, ker je napetost med debetno in kreditno obrestno mero pri nas izredno visoka. Vlagatelji dobe za svoj denar zelo nizke obresti, dolžniki pa morajo plačevati pretirano visoke obresti. Tako se dela škoda prav za prav na dve strani. Eden glavnih razlogov, če ne pride do oživljenja v poslovanju denarnih zavodov, je tudi v tem, ker je obrestna mera previsoka in se ne morejo kreditni posli razviti. Zato treba ponovno ponoviti zahtevo po znižanju obrestne mere.

Henlein se izogiba pogajanjem o manjšinskem statutu v ČSR

Pred nameranim sestankom z dr. Hodžo bo odpotoval v Nemčijo

Praga, 21. maja. br. Tako zvani narodnostni statut, ki ga je izdelala vlada v svrhu rešitve manjšinskega problema, dosedaj še ni bil objavljen. Danes pa se je izvedelo, da namerava vlada prihodnji teden pričeti pogajanja s predstavniki posameznih narodnih manjšin v republikli. Za torek je predviden sestanek dr. Hodže z voditeljem sudetsko-nemške stranke Henleinom, v četrtek bo imel dr. Hodža pogajanja z Madžari, v petek pa s Poljaki. Se le nato bosta poslanska zbornica in javnost obveščena o rezultatu teh pogajanj.
Kakor pa se z druge strani doznav, se hoče Henlein izogniti sestanku z dr. Hodžo in namerava v ponedeljek odpotovati v Nemčijo. V češkoslovaških krogih vidi v tem manevru znak slabosti. Henlein bi moral pri tem sestanku vsakakor priti z harvo na dan in se izjaviti, ali pristane na predloženi manjšinski statut ali ne. Gladka odklonitev bi napravila v inozemstvu vtis, da mu sploh ni do sporazuma, sprejete pa bi izzvalo razočaranje pri lastnih najhujskanih pristajših. Vsekakor smatrajo v praških krogih tako postopanje za skrajno značilno za politiko in taktiko sudetskih Nemcev, ki pa ob enem kaže, kakšni so prav za prav cilji, ki jih zasleduje Henlein.

na spopade, ki so se dogodili v Pragi, Brnu in v drugih mestih med voilno borbo.
Češki dijaki so včeraj opoldne zopet demonstrirali pred »Nemškim domom«, vendar pa jih je policija razgnala. Snoči je zopet prišlo do protinemških demonstracij pred »Nemškim domom«, policija pa je v širokem krogu zastražila poslopje in zaprla vse dohode.
Ob 20. uri so češki nacionalisti skušali z nasokom napasti »Nemški dom«. Policija in orožništvo sta dobila okrepitve in odbila razgrajaje. Močni oddelki policije so zaprli vse ulice, ki vodijo proti »Nemškemu domu«. Redarji in orožniški oddelki so pozno v noč stražili poslopje. Manifestacije po ulicah so trajale še pozno v noč. Pri spopadih je bilo ranjenih okoli 30 oseb.
Praga, 21. maja. AA. Havas. »Narodni politika« poroča, da bo danes ali jutri Henlein obiskal Hitlerja v Obersalzbergu.

Občinske volitve v ČSR

Praga, 21. maja. AA. V nedeljo se začne v ČSR občinske volitve. V mestih bodo v nedeljo dne 22. t. m., po vaseh pa dne 29. t. m.
London, 21. maja. z. Govor, ki ga je imel včeraj predsednik češkoslovaške vlade o rešitvi manjšinskega problema v ČSR, je napravil v londonskih krogih najboljše vtis. »Times« piše, da je češkoslovaška vlada pokazala vso dobro voljo in je sedaj odgovornost na strani Nemcev samih če ne pridejo do zaželenega sporazuma. Bliznje občinske volitve nudijo lepo priliko, da na obeh straneh pokažejo voljo za sporazum.

Zbiranje nemških čet na meji? Anglija je zahtevala v Berlinu pojasnila o premikanju nemške vojske ob čsl. meji

Berlin, 21. maja. AA. Angleški veleposlanik sir Neville Henderson je obiskal v zunanem ministru državne podtajnika von Weizsäckerja in ga opozoril na to, da se širijo vesti, da odhajajo nemške čete na češkoslovaško mejo in je zahteval s tem v zvezi pojasnila. Von Weizsäcker je takoj govornik z vrhovnim poveljnikom nemških čet generalom von Keitelom, ki mu je izjavil, da se trenutno nemške čete ne premikajo v izredni obliki. Ta pojasnila so takoj podali angleškemu veleposlaniku. Nemški vojaški krogi izjavljajo, da je to gibanje nemških čet nekaj običajnega, ker v tem času nemške čete zapuščajo svoje vojašnice in odhajajo v taborišča. V teh taboriščih opravljajo nato čete dela, ki so predpisana v dobi miru.
Ta opazovanja in te ugotovitve pa se tu di strinjajo s stališčem tujih vojaških opazovalcev, ki mislijo, da bi bilo za zbiranje čet ob češkoslovaški meji potrebno izvesti priprave v mnogo širši obliki kot pa ob času, ko je bila Avstrija priključena. Splošno prevladuje prepričanje, da so odnosi med Nemčijo in ČSR resni in da bi vsako vznemirjenje v zvezi s postopanjem s sudetskimi Nemci, lahko postalo nevarno, ker bi izzvalo odmeve v Nemčiji. Pisanje nemškega tiska je v zadnjih 24 urah postalo precej ostreje, kakor da bi se nemško jav-

no mnenje pripravljalo na vsako resno možnost.
Köln, 21. maja. AA. Reuter. Reuterjev dopisnik je prepotoval nemško mejo od Kölna do Trierja in ni nikjer opazil nikakršno mobilizacijo čet ali pa kakšno izredno zbiranje vojaštva.

Patrijarh Miron v Varšavi

Varšava, 21. maja. AA. DNB: Snoči ob 10.30 je prišel v Varšavo na uradni obisk predsednik rumunste vlade patrijarh Miron. Na postaji so ga pozdravili predsednik vlade Skladkovski, pomočnik zunanjeje ministra Sembek, višji uradniki zunanjeje ministrstva, šef protokola, člani rumunjskega veleposlaništva, višje pravoslavno duhovništvo na čelu z metropolitom Dionizijem in zastopniki meščanskih in vojaških oblasti.
V spremstvu patrijarha Mirona so metropolit Visarion, opolnomočeni minister Brosu in druge ugledne osebnosti.
Mislite v teh dneh na CMD

Vodja madžarskih nacistov pod policijskim nadzorstvom

Nova vlada ekstremistom odločno stopa na prste

Budimpešta, 21. maja. AA. Tukajšnje sodišče je včeraj obsodilo na 15 dni zapora voditelja desničarskega radikalnega gibanja Szalasyja in grofa Szeczenyja, ker sta delovala proti ustavi. Obtožen je bil še en član njihovega gibanja, ki pa je bil oproščen. Obtožnica se nanaša na brošuro, ki jo je gibanje izdalo oktobra lanskega leta in ki nosi naslov »Smernice madžarske narodno-socialistične stranke«. Brošuro je podpisal narodni poslanec Balog, ki ni mogel biti obsojen zaradi poslaneke imunitete. Szalasy je razen tega postavljen pod policijsko nadzorstvo.
Poluradni list »Pester Lloyd« doznav iz zanesljivega vira, da se namerava Szalasy

umakniti iz političnega življenja samo za toliko časa, dokler bo pod posebnim policijskim nadzorstvom. Ko pa bo to nadzorstvo prenehalo, se bo ponovno začel baviti s politiko v madžarski narodno-socialistični stranki, ki jo v poslanski zbornici sedaj predstavlja poslanec Hubay. »Pester Lloyd« pa pripominja, da je delavnost najekstremnejših elementov precej popustila, odkar je prišel na vlado Imredy in da je verjetno, da bo prišlo do razcepa v vrstah madžarske narodno-socialistične stranke, v kateri ena frakcija namerava pripraviti revolucionarno gibanje, druga pa, ki ji pripadajo Hubay in sam Szalasy, hoče nasprotno delati v mejah zakonitosti.

Z vojsko nad mehiške upornike

Cardenas hoče za vsako ceno ostati gospodar položaja in grozi upornikom z najhujšimi represalijami

Mexico, 21. maja. r. Ker je zavzel uporniški pokret generala Sedille že zelo nevaren obseg, je predsednik Cardenas odredil proti njemu vojni pohod. V državo St. Louis, kjer se skriva general Sedille s svojimi pristaji v težko dostopnih planinskih predelih, je bilo dosedaj poslanih že 25.000 vojakov z najmodernejšo opremo. Nad uporniško ozemlje so krenile tudi tri eskadrile vojnih letal, ki so najprvo metale letake, v katerih poziva Cardenas upornike k pokorščini, objublja jim popolno svobodo, če se udajo v tseh dneh. Po izteku tega roka bo nastopil brezobzirno proti vsem, ki so se dvignili zoper državno oblast. Letalci so že ugotovili, kje je glavni stan uporniškega generala Sedille in ga sedaj stalno nadzirajo. Del upornikov je svojega voditelja že zapustil, ostali pa se še niso odločili. General Sedilla skuša na vse načine okrepiti svojo vojsko, vendar pa je njegov položaj zelo otežkočen, ker je vojaštvo zasledilo vse dohode in ga je prav za prav že začelo oblegati. Cardenas je v daljši izjavi tuje petrolejske družbe obdoločil, da so nahujšake generala Sedillo k upor, da bi prišlo v Mehiko do spremem-

be režima in bi se podržavljenje petrolejskih vrelcev zopet razveljavilo. Zastopniki tujih petrolejskih družb so proti tej trditvi vložili protest.
Mexico, 21. maja. AA. Vojno ministruvo je prejelo vest iz San Luis, da so oborožene tolpe poškodovale telefonsko rzevo ob železniški progi San Bartolo — Rio Verde. Železniški promet je prekinjen. Vojaška letala pode tolpe z ognjem iz strojnica. Iz Mexica so poslali nove čete proti San Luisu. General Cedillo je izjavil zastopnikom tiska, da ni hotel organizirati upora.

Angleški poslanik odpotoval v London

Mexico, 21. maja. z. Zaradi prekinitve diplomatskih odnosov je danes angleški poslanik v Mexicu odpotoval preko New Yorka v London. Zastopstvo angleških interesov ima začasno angleški generalni konzul, ki pa se bo prav tako moral umakniti, če ne pride do poravnave spora med Anglijo in Mehiko. V tem primeru bo zastopstvo angleških interesov prevzel francoski poslanik.

Japonci uporabljajo strupene pline

Ugotovitev kitajskega vrhovnega poveljstva

Hankov, 21. maja. r. Vrhovno poveljstvo kitajske armade, ki se je borila pri Histoch, je izdalo sedaj službeno poročilo o vzrokih, ki so prislili Kitajcem k umiku, dasi so bili v številnih premočih. Poročilo navaja, da so se Japonci na tej fronti začeli posluževati strupenih plinov, kar je povzročilo Kitajcem silne izgube. To je prvi primer v kitajsko-japonski vojski, da so Japonci nastopili s strupenimi plini. Poleg tega so uporabljali tudi dum-dum naboje. Poročilo točno navaja datume in kraje, pri katerih so se Japonci posluževali strupenih plinov. Od ujetih Japoncev so kitajska poveljstva izvedela, da imajo Japonci posebne oddelke, izveščane za borbo s strupenimi plini. Tem oddelkom poveljuje poseben general, strokovnjak za kemijsko vojno. Izgube, ki so jih imeli zaradi tega Kitajci, so strahovite. Celi oddelki so obležali v strelskih jarikih, na desetisoče kitajskih vojakov pa je zaradi

zastupljenja onesposobljenih za borbo. Kitajska vlada bo o tem postopanju obvestila vse velesile in Društvo narodov ter zahtevala, da se proti Japonci uvede postopanje zaradi kršenja mednarodnih določb.

Proces proti Codreanu

Bukarešta, 21. maja. AA. (Havas.) Cornelija Codreanu so prepeljali iz trdnjave Zilava v vojaški zapor v Bukarešti. Danes je imel Codreanu razgovor s svojim zagovornikom. Razprava proti njemu se bo začela v ponedeljek 23. maja. Prof. Jorga želi, da se o tej razpravi objavijo obširna poročila v časopisju. Jorga je tudi dejal, naj se Codreanu o vseh stvareh določno izrazi, tako da bo lahko vsak pravilno obveščen o njegovi bedni osebnosti. Afera železne garde je nekakšen mit, ki mora izginiti v teku javne razprave.

Čitajte širite naročajte »Slovenski Narod«!
Borzna poročila.
Carib, 21. maja. Beograd 10.—, Pariz 12.241.5, London 21.74, New York 437.625, Bruselj 73.65, Milan 23.01, Amsterdam 242.20, Berlin 175.80, Dneaj 43.—, Praga 15.22, Varšava 82.40, Bukarešta 82.5.

Ali Ljubljani ni treba zelene površine?

Parcelacije na Golovcu in pod Rožnikom — Varujmo pljučna mesta!

Ljubljana, 21. maja. Večja mesta potrebujejo parke in nezidano, zeleno površino prav tako, kakor ceste; zelena mestna površina je potrebna predvsem iz zdravstvenih razlogov. Ljubljana je eno tistih srečnih mest, ki se mu še ni treba bati, da se bo zadušilo samo v sebi. V njeni neposredni bližini so veliki gozdovi, rezervoar čistega, aromatičnega zraka. Malo mest je na svetu, ki bi imela tako krasne gozdove, kakršni so rožniški in golovski. Ti gozdovi so pravi zaklad za Ljubljano, a doslej je bil skoraj povsem neizrabljen. Zlastno je, da meščani ne vedo dovolj ceniti svojih krasnih sprehajališč. Značilno je tudi, da svojim gostom navadno ne pokažemo, kar ima Ljubljana najlepšega in najdragocenejšega: tivoljskih in rožniških sprehajališč.

Tivoli, rožniški in golovski gozdovi so seveda zaščitena, to se pravi, da te zelene površine ne sme nihče zaidati. Proti tej prepovedi bi ne smel nihče grešiti, ne oblasti in ne zasebniki. Mestno zidovje se je precej daleč zagrizlo v tivoljsko ozemlje. Počas, skoraj neopazno se zelena površina krči, kakor da jo je napadla nalezljiva bolezen. Če sezidajo na zaščitenem ozemlju posamezno poslopje, zamizmo na eno oko. Nihče ne protestira. Ko je na zidovje že začelo siliti v parke in gozdove, se še tem manj upirajo nadaljnemu poseganju po zeleni površini; čim je storjen prvi greh, se nam ne zdi več tako strašno grešiti drugič.

Ce hočemo obvarovati Ljubljani za bodročnost njena pljuča, bi pač moralo veljati načelo, da je zaščitena, zelena mestna površina — zaščitena enkrat za vselej. Zato bi ne smelo nikakor biti dovoljeno jutri, kar je prepovedano danes. Določene bi morale biti tudi točne meje, do kam se sme širiti mestno zidovje. Prav to je najpomembnejše, kajti doslej so prav zaradi tega mnogo grešili. Meje niso bile nikdar ostro začrtane, kar je bilo seveda vselej v škodo zelene površine. Dokler ne bodo meščani znali dovolj ceniti svoje skupne lastnine, mestnih pljuč, bodo doslej nezidana zemljišča v tako zvanem zaščitem pasu vedno v nevarnosti. Meščani sami morajo braniti, in sicer korporativno, skupne mestne dobrine. Človek je nagnjen k slabemu in posamezniki, ki odločajo v javnih zadevah, si ne izprašujejo vesti, ako njihovih dejanj vselej skrbno ne prejoja javnost.

Vse to se nam je zdelo zelo potrebno povedati prav zdaj, ko parcelirajo zeleno površino pod Rožnikom in ko se mestno zidovje zajeda v golovski gozd. Pred leti je bila sezidana ob Hradskega vasi in poti, ki drži od železniskega prelaza na Golovec, lepa vila. Ta vila stoji še v resnici

ob Hradskega cesti. Pot ob nji pa drži na Golovec in ob tej poti zidajo že tretjo in četrto hišo. Iz poti nastaja široka cesta, ki jo zidaj kanalizirajo. Na cesti je zaposlenih okrog 30 delavcev. Naredili bodo široko, zložno cesto do križišča cest na Golovcu, v dolžini okrog 700 m. Ob novi cesti je parcelirana zelena livada do samega golovskega gozdu. Zato zdaj nastaja vprašanje, kje je prav za prav meja med zaščiteno in nezaščiteno ozemljem. Lahko je reči, da je sam gozd meja, toda gozd se lahko skrči ter umakne navalu mestnega zidovja.

Ne pravimo, da je nesreča, ker se je mestno zidovje približalo golovskemu gozdu, toda naglasiti moramo, da bi se nekaj korakov naprej pomenilo generalni napad na zaščiteno ozemlje. Treba jo torej potegniti ostro črto, do kam se sme širiti mesto, da ne bo nobenega selpomljenja. Bolje je, če se navzpete pol kilometra za parcelacije, kakor da bi popuščali postopno po metrih zidaj več zidaj manj. To bi bilo potrebno tudi zato, da bi bile enkrat za vselej preprečene spekulacije z zemljišči na meji zaščitenega ozemlja.

Nekateri naši zdravniki se zavzemajo, da bi bilo solčno golovsko pobočje določeno za stanovanjsko četrt. Solnce, dober zrak, suh teren v resnici govore za to zamisel. Iz zdravstvenih razlogov v interesu vsega mesta pa je tudi potrebno strogo in določeno zavarovati zeleno površino, ki ne sme biti uničena zidaj in ne pozneje. Nobena nesreča bi ne bila, če bi pozidali Golovec v nekih določenih mejah, toda te meje bi morale ostati večne, kajti sicer bi se krasni Golovec spremenil v obupno puščavo, kakršno si lahko ogledate na Brdu nad Vrhovci. Na Brdu so bili še pred leti gaji, njive in travniki, kjer se zidaj v ameriškem tempu širi žalostno kolibarsko naselje, ki nima zdrave vode in nobene kanalizacije, ne pravih cest in niti ne več zdravega zraka.

Pod Rožnikom še ne zidajo, a morda bodo začeli že letos. Rožnik sam je še bolj ogrožen kakor Golovec in še bolj dragocen za Ljubljano, ker je že spojen z mestom. Morda je že prepozno opozarjati če rešiti, ker je že skoraj vse zazidano. Na to. Rožniškega vnožja ni več mogoče. Kdo bi se potem takem čudil, če pride kmalu na vrsto še pobočje? Nihče se tudi ni čudil, ko so pred leti zidali sredi rožniškega gozda. Zanimati bi se morali tudi za izsekavanje v rožniških gozdovih, da se ne bodo na lepem pokazale golčave, kjer je bil gozd že njega dni.

Meščani, varujte pljuča svojega mesta! Odgovornost pada na vse za sleherno ugrabljeno ped mestne zelene površine.

Sokolstvo

X. jubilejni vsesokolski zlet v Pragi

Uradno poročilo zletnega odbora — še nekaj zanimivosti o zletu

Ljubljana, 19. maja. Predsedništvo COS in zletnega odbora X. vsesokolskega zleta sporoča:

Razburljivi politični dogodki zadnjih tednov so povzročili pri nekaterih tenko-vesnežih, da so s skrbjo spraševali, ali ni morda zaradi dogodkov v političnem svetu ogrožen X. jubilejni vsesokolski zlet. Na te nestvarne in neutemeljene skrbi odločno odgovarjamo:

X. jubilejni vsesokolski zlet bo v Pragi po določenem sporedu, kakor ga je določil zletni odbor.

Prav zaradi tega, ker so bile v zadnjih tednih politične razmere tako napete, se bo vršil X. zlet, da dokazuje svetu svojo zrelost in moč, svoj narodni ponos in svojo zavednost.

Tenis ob zletu. Tekma članov in članic COS v tenisu se bo vršila na šestih vzornih igriščih Prškega Sokola na Letni, ki spadajo med najboljša v republiki. Tekem se bodo najboljše udeležila tudi jugoslovanska sokolska društva.

Spomin na prezidenta Masaryka. Ob priliki X. vsesokolskega zleta bodo udeleženci zleta večkrat počastili spomin na prezidenta Osvoboditelja. Prvi bodo počastili njegov spomin udeleženci IV. srednjšolskih iger, sokolska deca, ki pride sedaj prvi na zlet, bo odšla v Lane 18. junija, sokolski naraščaj se pokloni na grobu pokojnega prezidenta 27. junija, sokolsko članstvo pa bo počastilo njegov spomin 3. julija s praporom na čelu, ki ga je podaril Sokolstvu prvi prezident. Vsaka delegacija položi na njegov grob venec.

Počastitev umrlih bratov in sester. Na prvi glavni zletni dan 3. julija počasti sokolstvo spomin umrlih sokolskih delavcev na Olsanskem pokopališču, pri kolumbariju v Tyrševem domu in na drugih krajih. Prav tako se pokloni sokolstvo isti dan na grobu neznanega vojaka, kamor bo položilo venec. Spominске svečanosti se udeležijo častna sokolska četa s praporom.

Proslava Jana Husa je uvrščena v zletni spored in bo izvršena skupno z odborom za Husovo proslavo dne 5. julija zvečer.

Nad 20 milijonov Kč bodo vkljub znatnim popustom iztržile od udeležencev zleta českoslovaške železnice. K tej vsoti pa moramo priseti še vozino, ki jo bodo plačali tisoči inozemskih gostov.

Prvi ameriški Sokoli so že prispeli 4. t. m. v Prago. Sicer to ni bila oficijalna delegacija, vendar so drage brate iz Amerike pozdravili na Wilsonovem kolodvoru zastopniki zletnega odbora, pred kolodvorom pa tisoči občinstva. Večina došlih ameriških gostov je odpotovala pred zletom že na svoje domove, nakar se bodo udeležili zletnih svečanosti.

Nad 300 zdravnikov-Sokolov iz Prage in okolice se je doslej prijavilo za zdravstveno službo na zletu. Prijim bo pomagalo še okrog 300 medicincev in številno strožno osebje. Zdravstveni odsek vodita brat dr. Karel Hrdlička in sestra dr. Tringlerova.

Spomin na našega prednika. Spomin na našega prednika Sokola, ki bo v okviru X. vsesokolskega zleta, se udeležijo poleg českoslovaških srednjšolcev tudi okrog 1000 jugoslovanskih srednjšolcev, dalje

nekaj stotin nemških dijakov državnih srednjih šol, pa tudi poljski, madjarski in rusinski srednjšolci iz Češkoslovaške republike.

Koncert sokolskih godb. Dne 21. t. m. priredijo sokolske godbe monstre-koncert na zimskem stadionu na Štvanici. Sodelovalo bo 250 godbenikov, ki bodo poleg nesmrtnega Sukovega pohoda »V novo življenje« izvajali še skladbe Smetane, Dvořaka, Kričke in drugih. Naše radio-poslušalce opozarjamo na ta koncert.

Naši mednarodni tekmovalci v Pragi. Pred dnevi so odpotovali v Prago, kjer bodo skupno vezbali s českoslovaškimi in poljskimi Sokoli in bolgarskimi Junaki, naši Sokoli in to bratje Primožič, Prustov, Vukičević, Kujundžić, Vadvan, Skribnišek, Stiergar, Lesjak, Forte in Budja. Vrsto bo vodil naš olimpijski prvak br. Leon Stuelječ. Dokončna izbirna tekma, katere se bo udeležil tudi br. Gregorka, bo okrog 20. junija v Pragi. Zelimo našim bratom, da bi vse časte najbolje uvezbali in dosegli pri tekmah naša mesta.

Našim prijavitelcem. Vsi, ki so prijavili svojo udeležbo za X. vsesokolski zlet v Pragi — člani, članice in naraščaj — morajo brezgospojno najkasneje do 1. junija položiti v pisarni svojega društva zneske v gotovini in to: **televadeče članstvo po din 326.—, netelevadeče članstvo po din 341.—, naraščaj po din 294.—**

V gornjih zneskih je zapopadna vojna od obmejne postaje Kotoriba do Prage in nazaj, stroški vizuma, zletni znaki in zavarovalnina. Vozovnica do Kotoribe, ki stane din 38.— si mora nabaviti vsak izletnik sam.

Prijave so definitivno zaključene in odpisane zletni pisarni v Beograd, zato je popolnoma izključeno, da bi se event. naknadne prijave upoštevale.

Kdor izmed doslej prijavljenih ne bo vplačal do 1. junija gornjega zneska, bo črtan iz seznama in se zletu ne bo mogel udeležiti.

Nadalje se ponovno opozarja prijavitelne članstvo in naraščaj, da mora imeti vsak udeleženec zleta brezgospojno slavnostni kroj. Pregled slavnostnih krojev bo na župnem zletu v Ljubljani dne 12. junija t. l., ki je za vse udeležence prškega zleta strogo obvezen.

Narodne noše ne bodo dovoljene. Zdravo!

Meddruštveni odbor ljubljanskih sokolskih društev

Vsem načelništvom in prednjaškim zborem ljubljanskih sokolskih društev. Danes 21. maja ob 20. bi v mali dvorani na Taboru obvezni sestanke župnega strokovnega odbora načelništev in prednjaških zboren vseh ljubljanskih sokolskih društev (vključno društvi Ježica in Št. Vid nad Ljubljano). Dnevni red: župni zlet in vsesokolski zlet v Pragi. Vabimo prednjaštvo, da se ga udeleži. — Zdravo! Načelništvu sok. župe Ljubljana.

Pedizletne moške in ženske dece vseh ljubljanskih sokolskih društev bo v četr-

tek 28. t. m. popoldne. Odhodi oddelkov iz Ljubljane od 12.15 ure naprej. Starši dece se pozivajo, da se pridružijo izletu, ki se bo vršil v še neznanu smer.

Jedini odsek Sokolske župe Ljubljana obvešta članstvo, da bo jahanje jutri v nedeljo ob 7.15 in ne ob 9, kakor je bilo objavljeno!

Ureditev osebnega prometa

Ljubljana, 21. maja. Čedalje bolj se kaže potreba po ureditvi osebnega prometa sredi mesta. To vprašanje je delj časa proučevalo na policiji in gradbenem uradu. Zdjaj so prešli k ureditvi sami.

Najprej bodo uredili osebni promet na Marijinem trgu, kjer so včeraj začeli začrtavati cestne prehode z belo barvo. Delo je ustanovilo delovno vreme. Čim se bo vreme izboljšalo, bodo označili vse cestne prehode in smeri prometa.

Glavno načelo pri ureditvi osebnega prometa na živahnih prometnih križiščih je, da določijo čim krajše prehode za pešce ter pravilno usmerijo osebni promet, da se lahko ravja čim hitreje ter da ne ovira voznega prometa. Prehodi morajo biti označeni, ker pešec sam ne more ugibati, kje je v prometnem pogledu najprimernejše križišče in ker ljudje ne bodo nikdar tako disciplinirani, da bi se podredili sami od sebe zahtevam prometa. Ljubljanci so še posebno na glasu kot nedisciplinirani pešci in z njih bo imeli naši prometni redarji še mnogo dela, preden jim bodo vcepili prometno disciplino.

Kjer ne bodo mogli pravilno usmeriti osebnega prometa s samimi belimi črtami, se bodo morali posluževati še drugih sredstev. Prehode bodo morda tudi označevali z žebliki, kakor v drugih mestih. Ali pa bodo Ljubljancem učili prometne discipline nekaj časa prometni redarji — če ne zlepa za zgrad.

Osebni promet bodo seveda uredili tudi na drugih živahnih prometnih križiščih in cestah, ne le na Marijinem trgu, in sicer na Ajdovščini, pred pošto, na Tyrševi, Alek sandrovi cesti itd. Seveda ureditve prometa ne bo uvedena čez noč. Postopno bo od navajali meščane na pravilno križanje cest in hojo na hodnikih. Ljubljanci, ki hočejo veljati za velemesčane, se bodo morali s tem sprijazniti.

Materinski dan v Litiji

Litija, 18. maja. V nedeljo smo imeli na naši ljudski šoli prisen praznik hvalečnosti — materinski dan. V ta namen so uredili v učilnici III. razreda stalen oder, ki so ga mladi izvajalci zdaj prvič uporabili. Prireditev je privabila neprčakovano mnogo občinstva. Mnogo gostov je zaradi pomanjkanja prostora odšlo. Zato bi pripravili, naj bodo odsej podobne javne prireditve v večji dvorani.

Uvodno besedo je spregovorila učiteljica ga. Iva Zupaničeva, ki je prikazala življenje naše kmetiške in delavske matere, kako se trudi in žrtvuje za dobrobit svoje dece in družine. Ob koncu je prikazala še slovensko mater v naši literaturi, med drugim v delih. Cankarja in Zofke Kvedrovec; opozorila pa je tudi na mater Kasteleko, ki jo je izčrpal zidaj v Litiji stanujoči pisatelj g. Vladimir Levstik v svojem uspelem »Gadjem gnezdu«.

Nadaljnji program so izpopolnili naši mladi deklaratorji, pevci in igralci. Prednastaji so 12 točk, ki sljave matere in družine.

Občinstvo je bilo polno pohvale nad lepo akademijo, saj se je uverilo o uspešnem delu na naši šoli. Prireditev pa je dokazala, da posveča naše učiteljstvo vso pozornost tudi vzgojni strani pouka. Ob složnem sodelovanju doma in šole bomo vzgojili tak rod, na katerega bomo vsi ponosni. Le po tej poti naprej!

Utopistično odrsko delo

Maribor, 20. maja. Svojevrsno predstavo smo imeli Mariborčani v četrtek 19. t. m. v Narodnem gledališču. Uprizorili so štirideljno odrsko delo Velmarja Janjkovića »Sreča d. d. c.« ki mu je dal sam avtor značilni podnaslov »Interkontinentalni spektakel«. To odrsko delo spada v vrsto utopističnih dramaturzij, ki nas spominjajo na primer na Čapkovo odrsko robotno zgodbo »RUR«. Razlika je v tem, da se pri Čapku oblikujejo in ustvarjajo živi roboti, dotim g utopistična misel pri »Sreči d. d. c.« v drugo smer: Ameriški milijarder Astor, kralj jekla, hoče pobojšiti ljudi, s težko bolečino v srcu, ker je njegov sin padel v vojni, ki ga je morda bito ravno njegovo jeklo. Astor se radi tega odloči, da ustanovi posebno naselbino »Sreča d. d. c.« kjer živijo izbrani poseidini, da se pod vodstvom duševnega zdravnika dr. Janga oblikujejo k čim popolnejšemu razvijanju telesnih ter duševnih sposobnosti. Semkaj pošene ušoda tudi dva balkanca, od katerih se Sanu vname srce za Astorjevo vnučko Šelo. Ki ima najboljšo Astorjevo tabelo z označbami raznih telesnih in duševnih vrtil v vsej naselbini. Ta smeljevrstni in budoviti »interkontinentalni spektakel« na odru se konča z razkrojem te Astorjeve zamisli, ker je Moveško svobodoljubje močnejše od eksperimentov Astorjevega sistema.

V mariborskih kulturnih krogih je bilo za to uprizoritev velike zanimanje. Gladališka uprava je mnogo žrtvovala, da se velika lučuzja tega eksotičnega odrskega dela čim bolj približa občinstvu. Režiser Milan Kosič, ki je ob tej priliki obhajal 15letnico svojega uspešnega delovanja na torišču odrske umetnosti, je režiral »Srečo d. d. c.« z veliko ljubeznostjo in skrbnostjo. Oprenil je predstavo z razkošno, slikovito scenarijo, ki je dajala celotni uprizoritvi močne poudarke. Kostumi, scenični pripomočki, razne medicinsko eksperimentalne priprave iz Astorjevega popoboljševalnega sistema, nadalje drugi pripomočki učinkovitega odrskega prikaza, vse je bilo novo, vse je bilo z globokim smislom za okus ter dramatične efekte postavljeno na pravo mesto. Režiser Milan Kosič je žel e to svojo zamisljivo popoln uspeh. Novost za naše mariborsko gledališče je bila v tem, da je poskusil Milan Kosič z dvodelno opredeljenim odrom, ki je omogočil brezhibno in nazlo menjavo posameznih prizorov. Vojakski kapelnik kapetan Josip Jiranek je pridedil bistvu odrskega dela primerno glaslo in ji dodal vložke originalnih bosanskih sevda-

link. S tem je bila učinkovitost tega »interkontinentalnega spektakla«, ki se zaključuje v ureditvi ameriškega dnevnika, malno povzdignjena.

Pri četrtkovski premieri je sodeloval s par izjemami ves mariborski gledališki ansambl. V ospredju dejanja so bili zlasti Grosom milijarder Astor, Stara Branke Rasbergerjeva, balkanec R. Nakrsta ter E. Verdonika, nadalje Kosičev detektivi Bil, P. Kovčev prerijski krčmar, Astorjeva E. Kraljeva in dr. Jang D. Kosute. Vsi so svojo posel večje opravili, tako da je poizkus za uprizoritvijo tega utopističnega odrskega dela povsem uspel.

Pohorski Semmering

Maribor, 20. maja. Sredi junija bodo otvorili na Pohorju Poštarski dom. Obsegal bo 16 sob, v katerih bo prostora za 30 do 35 postelj. Omejenih dom bo namenjen predvsem poštnim uradnikom in uslužbencom za letovanje in morebiti tudi za zdravljenje. S tem domom ee je pomnožilo število stavb, ki so zrasle na Pohorju ob Mariborski koči in Pohorskem domu. Ta pohorski »Semmering« se je pričel sicer razvijati že pred dovršeno avtomotolsko cesto na Pohorju, vendar pa je podnet za pospešeno gradnjo hišic in weekendskih domov močno dvignila in pospešila okolnost lepo in moderno urejene pohorske avtomobilske ceste, ki bo do jeseni izpeljana do Areha.

Tam vrh Pohorja nahajamo danes poleg staroslavne Mariborske kočje, pravega planskega hotela »Pohorski dom« ter boljšega pohorskega zavetišča čedne weekendske, poletne hišice raznih mariborskih odličnikov, med drugim dr. Robičev vilo, dr. Blank-ejevo in dr. Kovacevovo. Javljajo pa se že tudi novi interesi, ki jih miče misel, da bi si za poletne mesece postavili v tamnojni bližini svoje poletne hišice.

Slučna težnja pa se porajata tudi na vrhu pri Senjorjevem domu. Tamkaj se je namreč že pričela gradnja večje weekendske vile znanega mariborskega veleindustrija g. J. Hutterja in se bo preko poletja uredila tudi električna centrala, ki bo oskrbovala Senjorjev dom, Hutterjevo vilo in druge stavbe, ki bodo sledile, z električno razsvetljavo. S temi gradnjami in ureditvami bo investiran okoli 2 milijona dinarjev.

S temi širokopoteznimi iniciativami, ki se porajajo v zadnjem času, se odvijajo obmejnemu tujskemu prometu nove možnosti. Vrh Pohorja se porajajo nove življenje, ustvarjanje in mnogi se na »Semmering«. Vrh Pohorja pa prodira tudi že elektrika. Poleg Pohorskega doma, penzionca Lobnica ter Počitniškega doma kraljice Marije na Pohorju bodo imeli sedaj tudi pri Senjorjevem domu svojo električno. Naseljenostni razvik Pohorja stopa s tem v novo razvojno fazo.

Iz Celja

Regulacija Voglajne, Sušnice in Koprivnice. Proračun za nadaljevanje regulacije Voglajne od železniskega mostu za kemično tovarno proti Westnovi tovarni znaša 888.000 din. Ker je objubila tvrdica Westen kot glavni interesent samo prispevek v znesku 25.000 din, bo občina opustila regulacijo v tem odseku ter bo porabila razpoložljivi denar za dovršitev regulacije Voglajne med železniskim mostom in bisvo tovarno kisa v Zavodni in pa za nadaljevanje regulacije Sušnice in Koprivnice.

Pokojniški zavod bo gradil na Krevkovi cesti. Občina bo pročala nekdanji hotel »Kromo« na Krevkovi cesti poleg električne Pokojniškemu zavodu po 265 din kvadratni meter. Poleg tega bo Pokojniški zavod znižal mestni občini obvestno mero za posojila za 1 odstotek, pri čemer si bo občina prihranila okrog 40 tisoč din na leto. Stranke se morajo do 1. julija izsežiti iz posloplja, ki ga bo nato občina podrla v lastni režiji. Tam bo Pokojniški zavod zgradil moderno poslopje s stanovanji in lokali.

Nov škroplinski avtomobil bo letos nabavila občina. V to svrho je dovoljen kredit v znesku do 250.000 din. Občina bo tudi kupila star tovarni avtomobil za tehnični oddelek in škroplinski stroj za karan za makadamiziranje hodnikov za pešce in ulice.

Delavske stanovanjske hišice namerava graditi občina. Za poskušnjo bo sezidala tako hišico v Novi vasi.

Modernizacija vodnikove ulice. Proračun za ureditev in tlakovanje Vodnikove ulice znaša 883.415 din. Občina bo morala prispevati okrog 400.000 din, ostane pa banska uprava in sredi cesti razbor. Ulico bodo pri hiši g. Gradta označili in dogradili drugi hodnik za pešce.

Nova cesta. Občina bo zgradila cesto Celje-Lokrovec. Stroški bodo znašali okrog 50.000 din.

Javni nastop Sokolskega društva. Celje-matice bo v nedeljo 22. tm. ob 16. na dvorišču narodne šole. Nastopili bodo vsi oddelki. Pred nastopom ob 15.30 povorka po glavnih mestnih ulicah. Zbiralnice za povorko bo ob 15. na dvorišču mestne narodne šole. Sokolstvu naklonjeno občinstvo pozivamo, da se udeleži javnega nastopa v čim večjem številu.

Večdelni gledališki bo vprizorila ljubljanska drama v torek 24. t. m. ob 20. škvarkinovo dramo »Izpit za življenje«. Predstava je izven abonmaja.

Nedeljski sport. Klub slovenskih kolosarjev v Celju bo priredil v nedeljo 22. maja otvoritveno klubsko dirko na prog Celje-Vransko-St. Peter v Sav. dolini. Start bo ob 14. pred Glazijo v Celju, cilj okrog 15.30 v St. Petru. Ob 16.30 se bo pričela na celjski Glaziji finalna prvenstvena nogometna tekma med SK Celjem in SK Kranjem. Za tekmo, ki bo gotovo zelo živahna in napeta, vlada v Celju veliko zanimanje.

Umrla je v četrtek na Sp. Hudinji št. 1 pri Celju v 69. letu starosti ugledna gostilničarka in poslovničica ga. Marija Brenkovičeva, vdova Volnerjeva, soproga gostilničarja g. Mihe Brenkoviča. V mestem zavetišču v Medlogu je umrla v petek 21. t. m. mestna reva Marija Hribterškova, v celjski bolnici pa dveletna delavčeva hčerka Marija Gorenakova iz Cerovca pri št. Juriju ob juž. žel.

Močno, kjer pa je takoj po prevozu izdihnil.

—c Zrtev napadalec. Pod našim kolodcem v Lohar pri Mozirju je nedeljski poštni napadlec 40letnega posestnika Luko Dobnika iz Dobovetj pri Mozirju z ročlico ter ga močno poškodoval po glavi in levi roid. Dobnik se zdravi v celjski bolnici.

—c Brezplačna zdravniška preiskava. Krajevna protituberkulozna liga v Celju sporoča dodatno k svojemu razglasu o kontroli zdravniški preiskavi vsega prebivalstva, da izvršuje protituberkulozni dispanzer v Celju brezplačne preiskave vsak dopoldan od 8. do 10., poleg tega pa še na račun lge tudi vsak torek in petek od 14. do 15. Ker je v popoldanskih urah velik naval in da se olajša delo in omogoči natančna preiskava posameznih oseb, naj se protivalstvo poslužuje protituberkuloznega dispanzera v Celju tudi v dopoldanskih urah.

Novo lekarniško službo imca od sobote 21. t. m. do vstopnega petka 27. t. m. dvorna lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

Beležnica

KOLENDAR

DANES: Sobota, 21. maja katoličani: Feliks (Srečko)
JUTRI: Nedelja, 22. maja katoličani: Emul, Boža

DANAŠNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Večna prevara
KINO UNION: Orkan
KINO SLOGA: Sirote z Montmartra
KINO MOSTE: »Bela žena maharadž« in »Ranjeno srce«
KINO SIŠKA: Charlie Chan v Shanghai
NARODNA GALERIJA: občni zbor ob 17. v društvenih prostorih

FILZOVSKO DRUŠTVO: predavanje prof. dr. Evgena Spletorskoga »Arthur Schopenhauer ob 150-let. njegovega rojstva« ob 18. v mineraloški predavalnici na univerzi

PREJEDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED

PRODUKCIJA OTROŠKEGA GLASBENEGA VRTCA GLASBENE MATICE ob 11. dop. v Hubadovi pevski dvorani

BANOVNSKO DRUŠTVO DEŽAVNIH IN SAMOUPRAVNIH UPOKOJENCEV občni zbor ob 8.30 v frančiškanski dvorani

IZREDNA SKUPŠČINA GLAVNE UPRAVE UDRUŽENJA DIPLOMIRANIH TEHNIKOB ob 9. na tehniški srednji šoli

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurač, Gosposvetska cesta 10, Bohmece ded., Cesta 29. oktobra 31.

Ispod sira

Utopljlivost naših filnikov je čudovita. Vsekemu tuju se do tal priklonimo, vsakemu mehko posteljemo, čeprav bi kaj lahko vse te »stokovnjake« nadomestili s enakovrednimi ali pa še mnogo boljimi svojimi močmi. Menda nas teži prokletstvo malega naroda, povečamo se z našim pristnim slovenskim klečeplazenjem, povečevanjem vsega tujeja in omalovečevanjem tega, kar imamo sami. Med nami žive ljudje, ki bi jih iz vsake druge države izgnali ali pa jim vsaj pristrižili peroti, če bi bili tako predezu, kakor so pri nas. Mi jih pa pustimo lepo pri miru, še klanjamo se jim, ker so tuji in ker je to v naši krvi.

Nekemu gospodu med nami ne kaže za prosti za naše državljanstvo, ker ima svoje posebne račune. Nič ga ne moči, da je pri nas zaslužil že težke milijone in da jih še vedno služi na škodo domačinov. Skriva se lepo za svojim imenom, sedi na mehkem in živl inemirno na račun naše hlapčevske potpežljivosti, naše neodločnosti. Ljudje ne vedo, da ni naš državljan, sam pa seveda tega ne obeša niti na najmanjši zvon, ker mu ne kaže. Ali bi ne moge naše oblasti načeti vprašanja trfih državljanov pri nas? Kaj jim res ne bomo nikoli pristrižili peroti? Morali bi to storiti vsaj tam, kjer so kljunni najmočnejši in peroti najdaljše.

Kaj če bi odkopali kje na podstrežju krščanskega »Golema«, mu vdihnili življenje in ga poslali proti tem našim pijavkam, da bi jih strl v prah? Namestu da se razburjamo in demonstriramo proti židovskemu »Golomu«, bi storili mnogo pametnejše in koristnejše delo, če bi s tako radikalno metlo pometi med seboj, odstranili smeti in tujo navlako z naše zemlje. Med nami je precej takih gospodov, ki bi jim kriščanski »Golom« pomnil rebra. In to bi bilo nujno potrebno.

Gospod urednik! Ker v svojem sitarskem razmotrivanju niste mogli ugotoviti, zakaj se film »Golom« nekaterim ljubljanskim meščanom tako hudo zameril, da so ga nastro spravili s sporeda, morda ne boste hudi, če Vam jaz povem svojo domnevo. Film je namreč naperjen proti izdajalcem židovskega rodu. V njem nastopa kot predsednik vlade kralja Rudolfa II. krščen žid Lang, ki svoje rojake neusmiljeno preganja, Slovenci pa je od turških časov naprej bridko občutimo škodo, ki nam jo povzročajo številni zavestni in nezavestni janičarji, ki so služili in še služijo našim najhujšim sovražnikom. Verjetno je, da je ta podudarek filma pri nekaterih povzročal neprijetno zavest in zato filma niso mogli prenesti. Seveda smo pa Slovenci tudi od drugih narodov prešli za to nekaj kompensacij in tudi židi so nam jih nekaj dali, kar izpricujejo imena Castni, Levi, Dufič, Smučik in še druga, ki jih srečavamo med nami.

Najtežje breme v življenju je značajnost, ki pa »k sreči« skoraj nikogar ne teži.

Samo pošten človek laže grešno. Laznjivčeva laž je njegova resnica.

Ce se ti posreči dvigniti svojo kariero na zavidanja vredno višino, ne pričakuj, da se bodo daljnogledi zato podražili.

Na svetu ni nevarnejšega človeka od tištega, ki govori vedno resnico. Izjema je človek, ki govori, kar misli.

Ce poslušáš glasbo, ki jo imaš rad, postaneš glasbenik, čeprav nisi niti ne poznal.

Dobro je pridrževati novcem,

VSAKOMUR POVRNEMO VSTOPNINO, kdor more trditi, da ni ena najlepših filmskih umetnic 21. m. ki ga predvajamo!

Sirote z Montmartra

La Maternelle. Danes ob 16., 19.15 in 21.15, jutri (v nedeljo) ob 15., 17., 19. in 21. V nedeljo dopoldne ob 10.30 uri pri globoko znižanih cenah isti film!

KINO SLOGA, tel. 27-30

DNEVNE VESTI

Z banke uprave. V torek 24. t. m. g. ban kakor tudi g. podban ne bosta sprejela strank, ker bosta službeno zadržana.

Pridobitina delniških družb, ki imajo centralne v inozemstvu. Oddelek za davke v finančnem ministruvju je opozoril davčne uprave na določbe zadnjega odstavka člena 49 zakona in točke 4. pravičnika k čemu 49 zakona o neposrednih davkih, ki določajo kdaj mora delniška družba s sedežem v inozemstvu plačati pridobitino od svojega poslovanja v naši državi. To velja za zelo pomembne primere, ko imajo inozemska podjetja v naši državi stalne nastanitve, da opravljajo namne posle, tako carinjenje, nakup blaga, prevzem in odposiljanje istega, posredovanje pri nakupu itd. V vseh takih primerih je treba plačati pridobitino. Ker se pa dogaja, da ostanejo podjetja s sedežem v inozemstvu in takih primerih neodgovorno bodo morale davčne oblasti v bodoče posebno paziti na delovanje njihovih zastopnikov pri nas.

Podaritev vina in hrane v Zagrebu. Včeraj popoldne je bil v Zagrebu sestanek gostilničarjev in restavracijer, na katerem je bilo sklenjeno, da se bo vino podarilo za 2 din pri litru, hrana pa za 30%, za kolikor se bo podarila tudi živila. To pomeni znatno podaritev hrane in tudi vina. Povišanje cen bo veljalo od 1. junija, gostilničarji in restavracijerji pa čene lahko zvišajo tudi takoj.

Motorni vlaki na progi Beograd — Dubrovnik. Pridržani teden začno sprejemati motorne vlake za okrajno železnico na progi Beograd — Dubrovnik, kjer bodo vozili z maksimalno hitrostjo 60 in minimalno 15 kilometrov. Povprečna hitrost bo znašala okrog 49 km. Vožnja iz Beograda do Dubrovnika se bo skrajšala 7 do 8 ur, ko bodo vozili motorni vlaki.

MOŠKI!
ZA ZDRAVLJENJE SPOLNIH SLABOSTI
SEKSUALNE IMPOTENCE
ter za ojačanje spolne funkcije poskusite originalne hormone
VI-HA-GE pilule
Dobite jih v vseh lekarnah: 30 pilul Din 84, 100 pilul Din 217, 300 pilul Din 560.
Glavni depo: Farm. Kem. Laboratorijum VIS-VIT, Zagreb, Langov trg 8.
Reg. S. br. 26556-37

Angleski admiral v Dubrovniku. V Dubrovnik je prišel te dni iz Kaira angleski admiral Douglas Lionel s soprogom. V Dubrovniku ostane del časa na političnih.

Zdravniška vest. Dr. Apostol Hadji Gligorij, upravnik stalne vojne bolnice v Ljubljani, je bil vpisan v imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino v Ljubljani.

Izleti ta binokolske praznike. Zveza za tujski promet priredi za binokolske praznike naslednje izlete: 1) v Trst in Benetke, 2) v Gorico, Udine in Trst, 3) v Trst, Opatico in Reka, 4) na Plitvička jezera in Crikvenico, 5) na Jezerca, 6) v Skofjo Loko, Ziri in Logatec, 7) v Postojno. Zahtevajte prospekte v vseh biljetarnicah Putnika.

Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 41. z dne 21. t. m. objavlja pravilnik o navodilih in pojasnilih za izvrševanje zakona o zdravstvenih zadrugah, spremembe in dopolnitve v pravilniku za izvrševanje določb tarifne postavke 62. takse tarife v zakonu o takсах, dopolnitve pravilnika o kreditu prometa z devizami in valutami, odločbo o postaji za kontrolo sodov na Jesenicah, tečaj francoske franka in po-pravek v objavi finančnega zakona za leto 1938-39.

Vse panog. Industrijske in obrtniške proizvodnje bodo zastopane na letošnjem proizvajalckem velesojmu od 4. do 13. junija. Posebne razstave pa bo tvorilo pohišstvo, dalje avtomobili, avtobusi in motorna kolosa, tekstil, ženska domača obrt, problem gradnje naših cest, tobačni izdelki. Francija se letos službeno udeležila Ljubljanskega velesojma in bo razstavila 3000 francoskih knjig, parisko bižuterijo in svoje svetovno znane priljubljene parfume. Seveda ne bo manjkala tudi raznovrstnih kozmetičnih izdelkov. Tako bo letošnji velesojm v Ljubljani zopet zanimiv in živ. Z namenom, da obišče velesojm, lahko vsakoletno odputne že 30. maja v Ljubljano lahko pa tudi kadarkoli do 13. junija, vrača pa se kadarkoli med 4. in 18. julijem. Če na odhodni postaji kupi poleg cete vozne karte, še rumeno železniško izkaznico za 2 din in obišče velesojm, ima s staro vozno karto in železniško legitimacijo brezplačen povratek.

Poučna ekskurzija v Nemčijo. Naši mladi ambiciozni praktični tehniki, organizirani v Organizaciji praktičnih tehnikov v Ljubljani, priredi tudi letos ekskurzijo v inozemstvo. Potovali bodo z avtobusom, ki odpelje 3. junija iz Celja v Ljubljano, odkoder bodo odpotovali proti Gorenjski. Po Koroskem se bodo vozili podnevni, da si bodo lahko ogledali lep slovensko zemljo. V Nemčiji se bodo ustavili v Münchnu, kjer si bodo ogledali slivni tehniški muzej in, če jim bo čas dopuščal, tudi nekatero galerijo. V Berlinu bodo obiskali obrtniško razstavo in proučili nekatere tovarne. Vračali se bodo skozi Českoslovaško in v Pragi si bodo ogledali znamenite tovarne, kromarski, plinarne, ki izdelujejo plin in odpadkov itd. Ustavili se bodo tudi v Bamnu in na Dunaju. Ekskurzija bo trajala do 12. junija. Zanimanje za njo je veliko in predstava je samo še za 4 do 5 ljudi. Informacije daje organizacija.

Tivar obleke, vodocha znamenja v kakovosti. Ima v čast. Glavna založba Anton Brancic, Ljubljana. Predstavila 54. nasproti glavne palače.

Tudi bolgarski trgovci se udeležijo kongresa v Ljubljani. Beograjski trgovci so imeli v četrtak zvečer sejo v zvezi s kongresom trgovcev iz vse države, ki bo 11. in 12. junija v Ljubljani. Predsednik Zveze trgovskih združenj iz Beograda Nedeljko Savić je pozval beograjske trgovce naj sodelujejo pri pripravi za kongres in sprejem bolgarskih trgovcev, ki se udeležijo kongresa v Ljubljani. Trgovci iz Beograda in vse Srbije naj bodo v čim večjem številu zastopani na kongresu. Bolgarski trgovci se pripeljejo v Beograd s posebnim vlakom najbrž 9. junija. V Beogradu ostanejo en dan kot gostje beograjskih trgovcev, potem se pa odpeljejo skupaj z njimi v Ljubljano.

Položaj naših hranilnic. Jutri bo v Splitu 7. redni letni občni zbor Hranilnic kraljevine Jugoslavije, na katerem se bodo obravnavala vsa prečta vprašanja naših hranilnic. Vse hranilnice vloge v Jugoslaviji so narasle lani za 1099 milijonov na 11.770 milijonov din. Vračunane so tudi vloge na tekoče račune pri Državni hipotekarni banki. To je po podatkih Zveze hranilnic. Po podatkih Narodne banke so pa narasle vse hranilnice vloge pri bankah in hranilnicah od 11.022 ob koncu lanskega leta na 11.551 milijonov ob koncu marca 1938. ali za 529.000.000 din.

Konferenca ravnateljcev Higijenskih zavodov. Včeraj in danes zborujejo v Dubrovniku vsi ravnatelji Higijenskih zavodov. Konferenci predseduje načelnik ministruva za socialno politiko dr. Stevan Ivančič. V zvezi s to konferenco se muči v Dubrovniku tudi več fiziologov, ki bodo imeli te dni svoj kongres v Hercegovini.

Stavbo gibanje je zadnja leta precej zbrano. Zato se je tudi znatno razvil stavbarstvo. Razlika med načini zidanja pred 20 leti in zdaj je prav ogromna tudi pri nas čeprav ne živimo v ameriškem tempu. Zadnja leta je naše stavbarstvo napredovalo zlasti v tem, da se je začelo posluževati prišnega umetnega kamna (ne le po imenu »umetnega kamna«), izdelanega s hidrovlivnimi stiskalnimi mešanih surovin. Mnogi pri nas še ne poznajo tega modernega stavbnega gradiva, zato ga tudi še ne znanjo pravilno ceniti. Prav zaradi tega je potrebno opozoriti nanj. Ravnateljstvo bo na Ljubljanskem velesojmu od 4. do 13. junija.

Za Binokolski posejni vlak v Trst. kate-roga priredi Zveza za tujski promet v Sloveniji. Prijave in informacije do 30. maja v izletni pisarni M. Okora, Ljubljana, hotel Slavon tel. 26 — 45. Vhod iz Prešernove ulice! Pri prijavi se plača samo din 20 za kol. potni list, ostali znesek za vožnjo pa najkasneje do 3. VI. Prijavite se čim prej, ker število udeležencev je omejeno.

Ze v izletni dobi so mednarodne zvezes od jadranskega do baltskega morja poteka preko našega ozemlja. Tudi najvažnejše rindjanske ceste proti vzhodu so križale dravske banovine. Njeno odlično geopolitično važno v Evropi bo prikazala razstava »Cesta« na letošnjem Ljubljanskem velesojmu od 4. do 13. junija.

V prejšnjem stoletju je bila moda, da so bila stanovanja vprav zatrpana z razno več ali manj nepotrebnimi navzkoni. Danes pa mnoga stanovanja izgledajo kakor oropana; prostore zavzemata le prozaično pohištvu brez vsakih okraskov. To tudi ni prav. Danes izgledujejo tovarne, zlasti steklarne, toliko krasnih ter hkrati priročnih predmetov, ki v modernem stanovanju pozitivajo učinkujejo, posebno v vitrinah v jedilnicah. Oglejte si te izdelke na Ljubljanskem velesojmu od 4. do 13. junija.

Naglo naraščanje vodi. Zaradi hudih nastanov nalivov so vsi poteki in reke danes ponovi močno narasli in so znatno nad normalno. Močno je narasla zlasti Sava, ki je bila davi pri Ljubli celo 2 m nad normalo. K sreči je prenehalo deževati, tako da ni nevarnosti večje povojini.

Vreme Vremenska napoved pravi, da bo oblačno, nestanovitno vreme, od časa do časa dež. Včeraj je deževal skoraj po vseh krajih naše države. Največ padavin smo imeli v Ljubljani in so znašale do davi 47,6 mm. Najvišja temperatura je znašala v Sarajevu 23, v Beogradu 22, v Splitu 20, v Zagrebu 16, v Mariboru 14,4, v Ljubljani 13,6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 751,3, temperatura je znašala 13.

Najdno truplo ugotovljena. Na spini Save pod Hotičem so našli ljudje oni dan truplo moškega ugotovljena, v katerem so na podlagi dokumentov, ki jih je imel pri sebi, spoznali že delj časa pogrešanega, 53. letnega zidarskega delavca Janeza Bojita iz Dopale vasi. Bojita je odšel že 4. t. m. od doma in skočil z mosta pri Sv. Jakobu v Savo. V smrt je šel zaradi neozdravljive bolezni. Bojita so pokopali na pokopališču v Hotiču.

Tatvine obleke v Podrurliju. V hišo Simona Krivca v Podrurliju pri Orni so vili oni dan trije neznanci in odnesli rjavo sportno obleko, novo sivkasto obleko površnih, dva klobuka, dva para čevljev, nahrbtnik in nekaj drugih predmetov, v skupni vrednosti 2500 din. Tatovi so bili slabo obelodeni stopatki, ki so pobegnili s planom proti Sv. Vidu.

Dve smrtni obsodbi. Pred okrajnim sodiščem v Banjaluki je bila včeraj končana obravnava proti razbojnikom Gjordžu Sovliu, Mihajlu Tomiču in Branku Tomiču. Za obravnavo je vladalo veliko zanimanje, toda dostop v sodno dvorano je bil omejen. Gjordžo Sovli in Mihajlo Tomič sta bila obsojena na smrt na vsaših, mladoletni Branko Tomič na 14 let robije.

Rekord v gladovanju. Ze lani je Kruno Ivančič v Novem Sadu gladoval 52 dni in shujšal ta čas za 34 kg. Letos pa hoče zopet gladovati in sicer 30 do 35 dni. S tem hoče urediti svoj krivni pritisk. Ko je jel gladovati lani je tehtal 102 kg, po gladovanju pa 68 in krivni pritisk je bil normalen. Zdaj tehta zopet 106 kg in ima krivni pritisk 160.

Ljubljana — Aerodrom — Studence — Polje — Zg. Kašelj redna avtobusna zveza. Odhod iz Ljubljane ob 7.30, 9.30,

11.30, 14.30, 17.30 in 20.00. — Odhod iz Zg. Kašlja ob 8., 10., 12., 15., 18., in 20.30. Ljubljana — Trbojav — Vel. Lasec — Nova vas — Stari trg — Prečed vzi avtobus ob nedeljah in praznikih ob 6. uri zjutraj iz Ljubljane. Povratek iz Ljubljano ob 20. Avtopotetje Pečnikar, telefon 49-28.

Iz Ljubljane

Iz Živilski trg je bil danes kljub dežu dobro založen in obiskan. Cene zelenjave in soljiva se v splošnem niso spremenile, pač pa je bil nekoliko cenejši grah, in sicer po 4 do 6 din kg. Med novostmi so še vedno precej drage črnišice, od 16 do 18 din kg. Pravo senzacijo je vzbudilo na sadnem trgu grozdje, ki je pripelo na naš trg iz Argentine. Kljub dolgemu prevozu ni niti posebno drago, zlasti še, ker je zelo lepo, in sicer za prodajajo po 40 din kg. Danes so bile na trgu zopet sveže morske ribe, sardelice, ki so jih prodajali še čoneje kakor včeraj, po 8 din kg. Na nekaterih tržnih prostorih je bilo danes zopet čudovito blato. Posebno mastno je bilo na perutijskem trgu in med tržnimi lopoma na Požarjevem trgu. Tako je vsaj blato na našem trgu poceni.

Iz Prešernov spomenik kot skladišče. Nedavno je bila odkupljena Prešernova rojstna hiša, kar je zopet opozorilo javnost na našega pesnika velikana. V Ljubljani pa stoji njegov spomenik, na katerem vsak dan lahko vidiš jerbasa, košare in razno prtljago, ki se odlaga na njegovo vznožje, menda namestu cvetja ali kaj? Tudi imajo na spomeniku ondetni postrežiči odlagališče za delnike. Ako že nimamo nobenega pletnega čuta, da ne gre spreminjati spomenika v skladišče še vsaj ne kajitno tako malomeštanske, ker se bo sedaj večkrat primerilo, da se bodo prišli pokloniti tuji pred spomenik, na katerem bodo lahko zagledali vsi tisto šaro, ki ne spada tja. Upamo, da ta apel ne bo brez uspeha in da se bo spomenik varoval tako, da bo pomenil to, kar mora biti, drugače pa se naj napis, ki ga ima sedaj, sprepa se naj napis, ki ga ima sedaj sprepa. — **Iz Odpornost podpeškega kamna.** Nedavno smo poročali, da na Sv. Jakobu trgu postavljajo povsem novo znamenje iz podpeškega kamna. Omenili smo, da podpeški kamen na prostem ni posebno odporen, to se pravi, da ni nprilmernejši za kiparska dela, ki so izpostavljena vremenskim vplivom. Da je to res, se je v Ljubljani že dovolj izkazalo pri samem kraljevem spomeniku pred magistratom. Ta spomenik so morali že temeljito popraviti, čeprav stoji še nekaj let in četudi so ga mazali s posebnim oljem, da ni površine kamna razjedala voda. Sicer je pa podpeški kamen zelo odporen, če je pokrit. Glede na našo pripombo nam je poslala Stavbna družba, ki ima kantonolom v Podpeči, pismo s prošnjo, naj bi nobile popravili, češ, da je podpeški kamen zelo odporen ter da bi naše pisanje lahko zavredlo ljudi v zmotu. V pismu trde, da imamo celo iz rimskih časov spomenike, ki so bili izdelani odvidno iz podpeškega kamna in ki so še danes dobro ohranjeni. Če so ti spomeniki, nam ni znano.

Iz Umri so v Ljubljani od 13. do 19. t. m. Kastanosa Elena Kojca, 58 let vdova, sefa finančne direkcije, Loboda Agata, rojena Vovk, 54 let, vdova kurčaja drž. žel. Ovea Marija, 84 let, služkinja, Bole Marija, roj. Ročeti, 48 let, vdova žel. uradnika, Jonke Franc, 81 let, upravitelj hiš, Avanzo Marija, roj. Gaber, 85 let, vdova mizarja, Bukovec Franciška, 53 let, služkinja, Wolf Ignacij, 44 let, poljski dninar, Koržić Josip, 78 let, delavec drž. žel. v p. Mešedel Amalija, roj. Lenassi, 57 let, žena mlinarja, Kokol Angela, roj. Vovk, 32 let, žena delavice, Porenta Marija, roj. Burjak, vd. Ravnarbrb, z. služ. fin. dir. v p. Slavik Antonija, roj. Laurinčič, 70 let, vdova odvetočnica, Pleweis Karl, 74 let, javni notar, dr. Lah Ivan, 57 let, profesor ženske reahn. gimnazije, Marija Vovk, roj. Okorn, 76 let, učiteljica, Čankar Franc, 50 let, detektiv v p. Verovšek Rudolf, upokojenec tobačne tovarne in posestnik, Stepanja vas, Hoffmann Marija, roj. Valand, 41 let, žena mestnega delavca, Pečnik Franciška, 54 let, postrežnica, v ljubljanski bolnici so umrli: Rozman Ana, roj. Ogrinčec, 52 let, vdova žel. pis. odpravnika, Mazi Rudolf, 26 let, učit. abiturient, Košir Janez, 27 let, kočar, Vinharje pri Skofiji Loki, Znidaršič Pavel, 2 in pol leti, sin postrežnice, banov. dečji dom, Grčar Fani, roj. Kosmač, vd. Mikulinič, 71 let, gostilničarka, Mlakar Ivan, 47 let, bolniški str. žnik, Zg. Kašelj, obč. Polje pri Ljubljani, Preaton Amrož, 62 let, trgovski potnik.

Iz Pešce opozarjamo, da bo mestna občina ljubljanska zaradi ureditve vsega cestnega prometa označila na posameznih važnih cestnih križiščih posebne prehode za pešce. Pri prehodu čez ceste, ulice in trge naj pešci hodijo izključno samo po tam označenih prehodih. Hkrati svet opozarjamo pešce, naj hodijo na hodnikih vedno in samo po desni strani, prav tako pa tudi na sprehalniščih Aleksandrove ceste. Na tramostovju je pešcem hoja po srednjem mostu prepovedana. Posebni organi državne policije bodo do 1. julija t. l. pešce prijazno in blagohodno opozarjali na nove prometne ureditve, od tedaj dalje bo pa vsak prestopel kaznovan.

U—Pedagoško društvo bo imelo v ponedeljek 23. t. m. ob 6 popoldne v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi svoje redno predavanje. Predaval bo gosp. prof. Vencelaj Copič o temi: »Življenjski milje našega šolskega otroka«. Predavalci nam bo v svojem predavanju pokazal, kako zelo sta danes napredek in vzgoja vsakega otroka zavisna od življenjskega miljeja, v katerem živi otrok. Zato bo predavanje zanimivo za vsakega, ki ima opravka z vzgojo otrok in tudi za starše. Vstop prost.

Iz Film »Orkan« je dosegel tudi v Ljubljani senzacionalni uspeh! Dan ovsja film »Hurricane« tudi Ljubljaničanom, dokazuje rekorden poset. Tehnično popoln je in lep, čaka film s prekrasnimi fotografirskimi posnetki najlepših krajev, z izbornimi igralci med katerimi vzbuja lepa Dorothy Lamour in stasiti John Hall največje občudovanje. Ljubljana še ni videla. V tem filmu tudi uspeh tega filma! Kljub velikemu uspehu pa kino Union filma ne bo mogel več dolgo imeti na sporedu, ker je dobila uprava že brozjavna vprašanja, kako dolgo ga misli v Ljubljani še obdržati, ker čakajo nanj že Split, Osijek Skopje itd. Ljubljaničan, ki nabejo zamuditi edinstvenega filma »Orkan«, naj torej pohite ter si ga ogledajo danes in jutri. Samo dva dneva eta še sigurna! Da se omogoči v teh dveh dneh ogled filma čim večji množici bo jutri dopoldne ob 10.30 uri predstava ob znižanih cenah. Treba bo torej po-

MOTIV: Večna prevara srca, strahpota, povratek, novo življenje!
Heinrich George — Maria v. Tasmady — Paul Richter
v krasnem filmu
Večna prevara
KINO MATICA 21-24.
DANES ob 16., 19.15 in 21.15 uri in JUTRI (v nedeljo) ob 15., 17., 19. in 21. uri!

hiteti in si film ogledati čimprej. Naval na blagajno je še vedno velik; zato pripravite ob občinstvu, da si preskrbite stopnice v predprodaji.

Iz K. članka o pooblaščenih iskaleh radijskih motenj. Danes leden smo pridobili članek »Pooblaščenih iskaleh radijskih motenj ki so v njem našteje za odpravljanje radijskih motenj po poštni direkciji pooblašene tvrdke. Iz seznama teh tvrdk je pa pomolij Zdruzenje mesarjev in klošarjev v Ljubljani obveščeno cenjeno občinstvo, da bodo mesnice in mesarske stojnice ob nedeljah in praznikih odprte samo do 9. ure zjutraj v času od 22. t. m. do 30. septembra t. l.

Iz Sraje, kravate — Karničnik, Nebotnik.
Iz Obleke kemično čisti, parno lika SIMENA C. Koldovska ul. 8.

Iz Zveza za tujski promet v Sloveniji opozarja, da bodo na razpolago od 22. maja t. l. dalje točni sporedi z vsemi navodili za poseben vlak in avtobusne vožnje na vesokolski zlet v Prago. Sporede dvignite v biljetarnicah Putnika.

Ima izpadla tvrda Ivan Bogataj, elektro-tehnično podjetje, Kongresni trg 19.

Iz »Sirote z Montmartra« v kinu Slogi — dokument visoke filmske umetnosti. Kakor se je pred meseci po Ljubljani trdilo, da je »Zloraba zadržanja« najboljši film sezone, tako danes morda še bolj upravičeno trdimo, da je »Maternelle« — »Sirote z Montmartra« visok francoske filmske umetnosti. Nihče ne bo mogel tem uporekati; zato se je uprava kina Sloga prav lahko odločila, da je napisala v svojem inseratu, da povrne vstopnino vsakomur, kdor bi s tem filmom ne bil zadovoljen, kdor bi mogel nasprotno dokazati, kogar bi ta film globoko ne ganil. V vseh kulturnih središčih sveta je dosegel »Maternelle« film izredno velik uspeh, največji sodobni duhovni so solzih oči zrdi na platno in doživljali tragedijo iz ona danšnjega življenja. Prepričani smo, da tu di Ljubljana ne bo zaostajala in se ogra-vala zgolj za filme plehke vsebine, temveč da si bo ogledala film »Maternelle« v največjem številu. Naj ne bo očeta in ma-tere v Ljubljani, ki si filma ne bi ogleda-la. Vstopnina v kinu Slogi je najnižja od vseh ljubljanskih premierskih kinematografov, zato ni nobenega izgovora, da si filma Ljubljaničan ne bi mogli ogledati.

Iz Pogreb štepanjskega posestnika Mihe Bokavka bo jutri ob 15.30 v Štepanji vasi. Pokojni je bil tudi vnet Sokol in gasilec. Na zadnji poti ga bodo spremljali poleg številnih njegovih prijateljev in znancev tudi gasilci in Sokoli.

Iz Kraljeva organizacija JNS za Kolo-dvorski okraj v Ljubljani sklicuje za ponedeljek 23. t. m. ob 21. v gostilni g. Brezovs-ke, Komenskega ul. št. 26 (na kroglišču) svojo redno letno skupščino. Člani te organizacije se vabijo, da se skupščino zanes-ljivo polnostevilno udeležijo.

Iz Golica vsi kliče! Ali se niste občudo-vali skrivnostnega življenja na njej? Pridite v nedeljo ob 15. v franškansko dvorano in ozlejte si to življenje! Šolski otroci iz Most-vam bodo prikazali, kako se veselo solnčnega dneva in rajajo ter umirajo nežne »Du-šice« — naše narcise. Igra je napisala ga. Hötzel Lehrman, naštudivala pa jo je ga. Jelena Wrisherjeva. Zatekete ob 15. Vstop-nice v pisarni »Pax et bonum«.

Iz Razstava slik Ede Deržaja v Ja-kopičevem paviljonu se zaključuje v nedeljo 22. t. m. Pohitite z ogledom!

Iz Zbor društva Krakovo-Trnovo vodi zborovodja Avsenek. Pevski zbor priredi pod njegovim vodstvom samostojen koncert v petek dne 27. t. m. v veliki filhar-mončni dvorani. Na koncert že danes opozarjamo

Iz Naši malčki, ki obiskujejo glasbeni otroški vrtec, bodo peli in pripovedovali svojim staršem in drugim posestnikom to, kar so se naučili tekom letošnje zime v Glasbeni Matici, jutri v nedeljo dne 22. t. m. ob 11. uri dopoldne o Hubadovi dvo-rani. Nastop teh mladih junakov bo izredno prisrčen, zato najlepše vabimo starše in vse, ki se zanimajo za tovrstni pouk, ki se goji pri nas drugo leto. Spored se dobi v knjigarni Glasbene Maticе.

U—Pravoslavno cerkveno pevsko društvo v Ljubljani bo proslavilo 24. maja svojo prvo slavo sv. Cirila in Metoda. Pri tej priliki bo skupni obed za goste in društvene člane. Uprava društva poziva vse svoje člane, da se po možnosti vsi odzovejo temu pozivu in dne 24. maja, pridejo v pravoslavno cerkev ob 10. k sv. meši, nato pa z gosti na skupno kosilo. Vsi člani, ki se žele udeležiti skupnega kosila, naj se prijavijo v nedeljo ob 11. v pravoslavni cerkvi na koru tajnika društva.

U—V Filozofskem društvu bo predaval univ. prof. dr. Evgen Štepančič o Arur-u Schopenhauerju ob 150 letnici njegovega rojstva. Predavanje bo danes ob 18. uri v mineraloški predavalnici na univerzi. Vabljani vsi, ki se zanimajo. Vstop prost.

Iz V društvu za pravno filozofijo in sociologijo v Ljubljani bo predaval v pe-tek, dne 27. t. m. točno ob 18. uri v semi-narski dvorani juridične fakultete g. prof. dr. Veber o temi »Pravo in norme«. Vabljani vsi, ki s. zanimajo.

Iz Sokolska župa Ljubljana ima v svoji pisarni na Taboru dva delnika, ki sta bila oddana o priliki II. obrambnega zbora na televizijsko Ljubljanskega Sokola v Tivoliju. Lastnika naj se zglasita v župni pisarni.

Tekma moške in ženske dece vseh ljubljanskih sokolskih društev se vrši v nedeljo dne 22. t. m. ob 10. uri na letnem telovadišču Sokolskega društva Ljubljana (Tivolj). V slučaju slabega vremena se vrši tekma za moške oddelke v telovadnici na Taboru, za ženske oddelke pa v telovadnici v Narodnem domu ob istem času.

Iz Poskušen vlog v cerkev Sv. Kristofa, v četrtek ponudi je skušal nekdo vlomiti v zakristijo cerkve pri Sv. Kristofu. Z okna je odstrani še nekaj sip, pa ni prišel v cerkev, ker je bil že pravočasno preproden.

Drugo kolo pa je bilo ukradeno iz vože goštnice Kajtez na Gosposvetski cesti in sicer trgovskemu potniku Josipu Staremu. Staro-movo kolo je znamenje »Puch« in vredno 500 dinarjev.

Iz Promenaden koncert. Turistični odbor za Ljubljano priredi ob lepem vremenu dre-vi ob 18. v »Zvezdici promenaden koncert. Izgrala bo godba Narodnega železniškega glasbenega društva »Sloga« pod vodstvom kapelnika g. Svetja Herberta.

Iz Vojaska godba pod upravo kapelnika Hercoga priredi ob lepem vremenu patri-promenadni koncert v parku Zvezde ob 11.30 do 12.30.

Iz Sokolski film v sokolskem kinu v Ši-ski. V ponedeljek ob 18.30 bomo videli na platnu sokolskega kina v Šiški okrog 2.000 metrov dolgi film našega Sokolskega saveza. Opozarjamo na ta film zlasti sokolstvo in njemu naklonjeno občinstvo.

Iz V postavitv spomina notarija Karla Pleiwissa je omizje v kavarni Evropi zbra-lo za dijaško kuhinjo Domovine 600 din. Iskrena hvala!

Iz Maribora

Na Glavnem trgu je sedaj delo v polnem teku. Regulacija trga vidno nap-reduje. Včeraj so delavci pričeli za grad-njo nove avtobusne postaje. Novi del Glavnega trga bo namenjen avtobusnemu prometu, ki bo brezhibno urejen.

Sijajno zadoščenje je dosegel »Dalibor« tudi na svetovnih odrih zlasti pa v Berlinu in na Dunaju, dasi je bil ob krstni predstavi 16. maja 1868. v Pragi za moš-traj in njegovo delo živjivo hladno spre-jet. Potem je bila ta edinstvena češka tragična opera skozi 20 let odkleyetana kot Wagnerjeva imitacija. Sele leta 1887 je ta isti »Dalibor« dobil v novem Narodnem gledališču v Pragi svojo prvo častno pri-znanje kot opera svetovne vrednote. Je to veličastna zgodovinska narodna češka glasma. Višek zadoščenja je doživel »Dalibor« šele sedaj ob svoji 70 letnici na Du-naju in Pragi. Repriza v »Mariboru« bo drevi.

Z zidarskega odra je padel sedem me-trov visoko 31 letni zidar Andrej Pšenič-nik v Lacinji pri Limbuži. Pri padcu si je Pšeničnik zlomil desnoro roko in levo nogo ter prestrel mozgane. Nevarno po-skodovanega moža so prepeljali v mari-borsko bolnico.

Premao razumevanja kažejo naši gospodje za marxiborsko javno razsvetlja-vo. Tuji, ki pridejo v Maribor, se poro-čičijo čudijo, da je sicer tako lepo mesto zelo pomanjkljivo razsvetljeno. So neka-tere mestne ulice, v katerih je za ljudi ponoči nevarno hoditi.

Vlom v — prazno blagajno. V noči na petek so doslej še neksledeni vlom-niški vdri v pisarne Kmečke hranilnice in posojilnice v Konjicah. Lotili so se ve-like železne blagajne, ki so jo popolnoma razbili. Toda na vso mogočo niso vjeli v blagajni našli niti dinarja.

Gledališče. Drevi bo ponovitev če-ske tragične opere »Dalibor« za red B. V nedeljo zvečer bo zadnja vzprioritev Par-move opere »Nečaka«. Znižane cene.

Zopet deževno vreme. Po nekaj le-pih, solnčnih dneh so se zopet odprele ne-beške zatvornice. Nastopilo je deževno vreme. Pritozujejo se prodajalke na trgu, delavci na polju, zidarji in pa prvi kopalci, ki so že pridno zahajali na Mariborski otok.

Drzna žepna tatvina na trgu. Vče-raj dopoldne je neznan žepar prezal tr-govskemu potniku Ivanu Sabatiču iz Mo-stara žep na sukni in mu ukradel listni-ko, v kateri je bilo 2450 dinarjev. Tatvino je Sabatič prijavil policiji v Mariboru.

65 let Trboveljske premogokopne družbe

Začetki trboveljskega rudnika segajo v 19. stoletje — Kako je napredoval in se razvijal v veliko moderno podjetje

Trbovlje, 20. maja

Ta dni je minilo 65 let, odkar je naše največje slovensko gospodarsko podjetje in največje premogovno podjetje v naši državi — Trboveljska premogokopna družba — prevzela trboveljski rudnik v svojo last. Obratujoč spočetka s skromnimi in primitivnimi sredstvi, se je razvil trboveljski rudnik pod novo upravo v moderno, z vsemi najnovejšimi pripomočki rudarske proizvodnje tehnike opremljeno rudarsko velepodjetje. Koristi, ki jih doprinese TPD za razvoj in napredok naše narodnega gospodarstva, se ne daje preceniti, velike pa so bile zasluge tega podjetja za našo državo zlasti v prvih letih po prevratu, ko so bile vse naše železnice in industrija navezane skoraj izključno na dobave iz trboveljskih rudnikov, ker je bila premogovna industrija v južnih krajih naše države, šele v povojih ali pa v popolnem zastanku.

Nastanek trboveljskega rudnika

Dolga in pestra je zgodovina trboveljskega rudnika. Segajo nazaj v začetek 19. stoletja, ko sta potovala skozi Trbovlje rudarja Holuber in Tonhäuser, ki sta, brskajoč po pobočjih današnjega nadnevne kopa Dobrne, našla izdatne količine premoga. Premežni kmetje so živeli takrat v trboveljski kotlini, na Vodah, kjer je danes glavna rudniška pisarna. Šola in rudniška restavracija, so imeli svojo postrežno kmetje Švep, Kralj, Polak, Forte in Mastnak, v žabjvasi Brinovec, na Lakovci so gospodarili Želznik, Luknar, Koscan in Rač, na Dobrih Krečah, Kurmik, Kmet in Lampar, na Limerku pa posestnik Zajc. Tam na nadnevni kopih Dobrne in Neže, kjer so bageristi stroji izkopal iz zemlje že ogromne množine premoga in površje zemlje spremenili v brezoblično bredsno jarkov, jaškov, kotanj in nasipov, so se tedaj vila zelena polja, cvetoči travniki, senožeti in rodovitne njive, polne zlatega klasja. Nihče od posestnikov takrat ni slutil, da žive in delajo na zemlji, pod katero so ogromni skladi črnega zlata, vrednega milijarde denarja. Nihče tudi ni slutil, da bodo morali v interesu splošnega napredka tehnike in gospodarstva prej ali slej zapustiti svojo rodno grudo in jo prepustiti razkroju napredujočega rudarstva.

lavstva dvignil na 600 delavcev, ki so producirali okrog 80.000 ton premoga letno. Toda že koncem decembra 1872 je bilo na zborovanju delničarjev te družbe sklenjeno, da se rudnik proda. Občnega zbora, ki je bil v Ljubljani, so se udeležili za družbo »Vodestöllner Gewerkschaft delničarji Peter in Ivan Koster, Jožef Krisper, Alojz Prašnikar, Jožef Kosler, Ivan in Kamilo Baumgartner in Karl Pamer. Najugodnejša ponudnika je bila dunajska bančna skupina »Wiener Bankvereine«, ki je kupila trboveljski rudnik za 1.250.000 av. goldinarjev. Toda Wiener Bankvereine rudnika ni sam eksploitaliral, marveč je ustanovil posebno družbo z imenom Trboveljska premogokopna družba, ki je s pogodbo od 24. marca 1873 prevzela rudnik v svojo last. Pogodbo so takrat podpisali za Wiener Bankvereine direktor Jozef pl. Mitscha in kurkist Henrik Scholler, za Trboveljsko premogokopno družbo pa Franc pl. Hopfen, Louis pl. Passetti-Angeli in Maks pl. Scharfschmidt in ko je začetkom julija 1. 1873 bil izvršen zemljiščinski prepis rudarske posesti, je postala Trboveljska premogokopna družba lastnica trboveljskega rudnika.

Razvoj rudnika pod novo upravo

Pod novo upravo se je začel rudnik naglo razvijati in napredovati. Družba je začela z vsemi sredstvi pospeševati produkcijo in je nadomeščala zastarele tehnike naprave z modernejšimi pripomočki. Delavci so se rekrutirali večinoma iz okoliških kmetov, ki so se polagoma navadili na težko jamsko delo. Spočetka je tudi zelo primanjlovala profesionalistov, zlasti za nove strojne naprave, ki jih je družba nameščala zdaj tu, zdaj tam. Že prva leta je bila zgrajena nova mehanično opremljena premogovna separacija, ki je kvaliteto premoga zelo izboljšala, polagoma pa so se začele uvajati tudi nove produkcijske metode, s katerimi se je doslej znatno zvišala produkcija.

Z začetkom 20. stoletja je nastopila doba popolne mehanizacije rudniških obratov. Povsod so začeli brniti stroji, pami in električni. Tam na nadnevni kopih so se kot krta zarili v zemljo močni pami in električni bagri, ki so s svojimi jeklenimi deljuskimi noči in dan trgali ogromne plasti krovine in premoga ter jih nakla-

bijale tako, da je bilo našemu delavcu delo olajšano. — Če je kdaj, potem je svet za nadnevne kope Dobrne svojo prvotno obliko dočela spremeniti. Tam, kjer so bili pred dobrim stoletjem še zeleni travniki in njive, so danes ogromne globeli, iz katerih so iztrgani zemeljski zakladi. Cela gora zemeljskih plasti je bila prepeljana iz južnega dela rudnika na severni del, kjer je nastal nov svet ogromnih etaž, posejanih danes z gozdom akacij, Človeški razum in tehnika sta tukaj premagala naravo.

Toda ne samo na dnevu se je rudnik ogromno razmahnil v zadnjih štirih desetletjih. Tudi v jamaх je tehnika skokovno napredovala. Stari upokojeni rudarji se še spominjajo, kako so vozili premog iz jame v samokolnicah. Pozneje v primitivnih jamskih vozčkih na lesenih tračnicah, nato pa so dobili vozčke, ki so bili sedanjim jamskim vozčkom precej podobni in so tekli tudi že po železnih tračnicah, toda dolga desetletja je bil konj edini krepki in zvesti pomočnik rudarja v jami. Vozil mu je vozčke s premogom po vseh izvoznih progah, kjer danes obratujejo električne, bencinske ali kompresne lokomotive. Ponekod je ostal konj našemu rudarju pomočnik prav do zadnjih let in to predvsem v ohih progah, kjer tudi tehnika ni mogla doslej dovolj uspešno zamenjati stare metode pridobivanja in prevajanja.

Čudovit pa je napredok tudi na odkopih v jami, kjer rudarji kopljejo premog. V starih časih naši rudarji niso poznali drugega pridobivalnega sredstva kakor rudarski kramp ali sekačo in lopato. Tekom desetletij pa se je tudi tu mnogo spremenilo. Tehnika je prinesla tudi na odkope mnogo novosti, ki spočetka našim rudarjem niso šle v glavo. Že pred dobrimi 30 leti so jeli uporabljati v jamah nove vrstne in zaslovalne stroje, s katerimi vrtajo in režejo premogovne plasti, da jih tako zrahljajo za odkop. Vrtalni stroji pa so koristni tudi za vrtanje lukenj za jamsko razstreljevanje odkopov, kar zelo pospeši odkopavanje. V zadnjih letih pa je tehnika spravila na odkope zadnjo novost, tresalne drče, to so ogromni po 50 in še več m dolgi jekleni žlebovi, ki jih sunkovito premikajo močni motorji. Rudarji na odkopih nakladajo premog na te tresalne drče, ki premog avtomatično spravljajo v vozčke, v progah. Kdor se ni videl ali slišal oglušujočega ropota teh pridobivalnih strojev v temnih jamskih rovih, ta pač ne more imeti pravega pojma o težkem poklicu današnjega poklicnega rudarja.

Stari rudarji so svetišci in jamah še z navadnimi leščabami na olje. Razumljivo, da je bilo to zelo opasno, zlasti tam, kjer se razvijajo eksplozivni plini. V starih časih se je tudi v naših jamah pripetilo nekaj hudih jamskih nesreč, ko je eksploziral treskavi plin. O teh nesrečnih pričajo številni spomeniki na tukajšnjem pokopališču. Mnogo teh nesreč pa je preprečil napredok tehnike, zlasti, ko so bile pred 20 leti uvedene na rudniku bencinske varnostne svetilke, na katerih nevarnost in pojav treskavega plina lahko vsak rudar sam ugotovi.

Pred tremi desetletji so rudarji za vsak odkopani in izvoženi vozček premoga morali spraviti vozček gramozna na odkop, ki so ga potem z lopatami zasuli. To je bilo težko in zamudno delo, ki so ga pa stari rudarji tako navadili, da so novo metodo zalivanja odkopov potom veličnih evovodov, ki so napeljeni iz dneva navpično v jamo, spočetkoma le neradi sprejeli. Tekom let pa so rudarji osvojili tudi to

ново metodo, s katero se vsi odkopi v jami hitro in trdno zasujejo.

Velika pridobitev na tehničnem in gospodarskem polju je bila za rudnik tudi preureditev prevoza iz obeh jam skozi novi shaft III in savski rov do nove separacije, ki je bila takrat zgrajena ob Savi. Stara separacija od Trboveljske je bila takrat opuščena, ker ni več odgovarjala napredku in zvišanji produkciji rudnika, zlasti pa, ker se je s tem odvozna pot od obeh jamskih obratov skozi shaft III in savski rov do nove separacije znatno skrajšala in se je tudi kvaliteta premoga vsled modernega pranja in separiranja znatno izboljšala.

Mehanizacija rudniških obratov, ki je bila izvršena zlasti v zadnjem desetletju, je vplivala zlasti na zaposlitev delavcev in nameščencev. Dočim se je stalež delavcev in nameščencev v zadnjem desetletju znižal skoro za polovico, je produkcija le neznatno nazadovala. Na znižanje staleža delavcev in nameščencev je vplivala sicer tudi rudarska in gospodarska kriza zadnjih 10 let, vendar pa je uspeh mehanizacije v našem rudarstvu vsestransko zadovoljiv. Po preobratu so dosegli trboveljski rudniki tako stopnjo vsestranskega razmahja, da jih lahko prištevamo ne le med največje, marveč tudi med tehnično najboljše opremljene in socialno najpopolneje urejene premogovnike v Jugoslaviji.

Socijalne prilike v rudniku

Sporredno s tehničnimi napredki rudnika in naraščanjem števila zaposlenega delavstva so se razvijale tudi socialne prilike v revirih. Iz prvotnih majhnih hiš so se jele dvigati tekom desetletij močnejše delavske kolonije na Tereziji, na Njivi, za Cesto in naposed vorna Ing. Pauerjeva kolonija. V zadnjem desetletju so bile zgrajene moderne stanovanjske hiše na vzhodnem okrožju, mnogo starih hiš pa je bilo preurejenih, ah pa so bile porušene. Na obratih so bile zgrajene kopalnice in umivalnice, da se delavstvo po končanem delu lahko očisti in preobleče, v kratkem pa bodo dovršene še velike 18 družinske hiše na Tereziji, katerih dograditev je bila radi nastopajoče krize pred leti ustavljena. S tem se bodo stanovanjske in higijenske prilike, ki so že danes vseskozi udodne, še izboljšale. Ne smemo pa prezreti tudi vsestranskega napredka in pogledu zdravstvene službe. Že pred 60 leti je bila zgrajena prva rudniška bolnica, ki jo je leta 1926 nadomestila nova velika bolnica bratovske skladnice, ki je opremljena z vsemi najnovejšimi pripomočki zdravniške vede, v upravnem, socialnem in gospodarskem pogledu pa je gotovo ena najbolj urejenih bolnic v naši državi.

Razumljivo je, da je prišlo v zadnjih desetletjih na rudniku tudi do večjih in manjših socialnih pretresljev. Spočetka se rudarsko delavstvo ni mnogo menilo za strokovne pokrete. Večina rudniškega delavstva v prvih desetletjih obratovanja rudnika tudi ni bila navezvana z golj na zasluzek pri rudniku, kakor je to še danes v južnih rudnikih naše države. Stari naši rudarji so bili večinoma kmetjski sinovi in posestniki, ki so hodili na delo v rudnik, doma pa so imeli hišpce za kmečko delo. Ko pa je družba začela graditi tudi samske hiše in v večji meri tudi družinska stanovanja, se je začela med rudarskim delavstvom dvigati stanovska zavest in v naslednjih desetletjih je bil na rudniku že močan kader poklicnih rudarjev. S stanovsko zavestjo pa se je začela vnašati v rudarske vrste tudi razredna borba, ki je pred 50 leti začela v rudniku poganjati prve klice. Med delavstvom se je začelo živahno strokovno gibanje, ki se je kmalu spremenilo v organiziran pokret, ki je že v prvem desetletju stopil v akcijo, vendar brez večjega uspeha. Prvo večje mezdno gibanje pa je rudarsko delavstvo začelo meseca septembra 1903, ko je zahtevalo zvišanje mezd radi porasta dragotin. Gibanje so takrat vodili rudarji Gradšek, Šentjurc in Dolinšek, za rudarsko delavstvo pa se je živo zavzemal tudi stari delavski veteran Melhijor Cobal iz Zagorja. Stavka je trajala od 1. do 16. oktobra 1905 in je bila končana z delnim uspehom. Na rudnik je prišlo takrat vojaštvo in se zlasti stari rudarji »Kanaščov« še dobro spominjajo. Že leta 1906 pa je delavstvo stopilo v drugo stavko, ki je trajala 16 dni, vendar pa delavstvo, ki je zahtevalo zboljšanje mezd in delovnih piličk, tudi tokrat ni dočela uspeha. Gibanje so vodili

ZVAJENI KINO SLOVENSKE DOM
V ANKLI TELEFON 41-20

Kriminalno filmsko veelelo

Charlie Chan v Šanghaju

Warner Olanč kot slavni detektiv v opijških špijih.

V dopolnilo nov zvočni tednik, barvrana saloirga HONOLULU in risanka DODO

Predstave v soboto ob 1/9, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 1/9.

Vstopnina: Din 3.50, 4.50, 5.50, 6.50.

Prihodnji spored: francoski film
PAGLAVČEK

rudarji Mozetič, Mizel, Urbanič, Dobersek, Šentjurc, Dolinšek, Godec, Škorjanc in drugi. Največje mezdno gibanje v trboveljskih rudnikih pa je bilo leta 1923, ko je stopilo vse delavstvo v stavko, ki je trajala dva meseca in je končala s popolnim porazom stavkovnega vodstva. Stavka je propadla po vsej priliki radi tega, ker so vodje stavkujočega delavstva vodili borbo na dve strani, zlasti pa, ker so stavili pretiran zahteve.

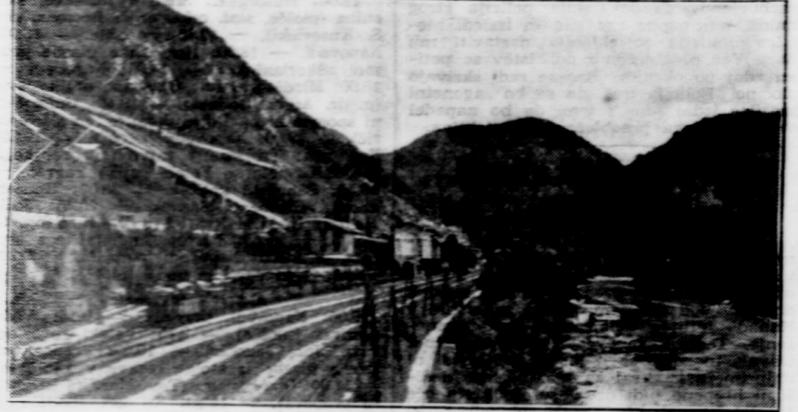
Med zadnjo rudarsko krizo so sledile še nekatere manjše stavkovne akcije, ki pa so bile brez večjih posledic likvidirane. V splošnem pa se v zadnjih letih vsa mezdna gibanja in socialni spori izravnavajo na mirnem načinu tako v zaoblastvo delavstva kakor družbe in v prosep našega narodnega gospodarstva. S svojim razsodnim in taktičnim nastopom so sedanji voditelji rudarskega delavstva dosegli, da so mezdine in delovne prilike delavstva v trboveljskih rudnikih najugodnejše izmed vseh rudnikov v naši državi.

Uprava podjetja

Do preobrata je imela družba svoj sedež na Dunaju, odkoder je po svojem generalnem ravnanstvu upravljala trboveljske rudnike. Prvi vodilni predstavnik družbe so bili pl. Passetti-Angeli (po katerem se še danes imenuje rudarska naselbina na Pasetju), Franc pl. Hopfen (po katerem so imenovali znano jamsko Hopfen-obzorje) in dr. Heimberger, tem pa so sledili dr. Stamm, Viljem Linzer, Lapeyriere, dr. Reif, Mojsisovics, Hoelzel, Karfiat in drugi. Dolga leta pred preobratom in še prva povojna leta sta vodila družbo rudarski svetnik inž. Ranzinger in generalni ravnatelj Bellak. Dolga pa je tudi vrsta rudarskih strokovnjakov, ki so kot tehnični ravnatelji upravljali trboveljski rudnik. Prvi ravnatelj je bil Eilheiter, ki ga je trboveljska družba prevzela kot ravnatelja od likvidirane družbe »Vodestöllner Gewerkschaft«. Njemu so sledili ravnatelji Hertle, Wriesnik in Tempotitz, nato pa je bil imenovan ravnatelj inž. Friedl, ki pa je kmalu umrl in ga je nadomestil ravnatelj Teutschert, temu pa je sledil ravnatelj Drasch. Dolgo vrsto let pred preobratom, med vojno in še prvo leto po vojni je vodil rudnik ravnatelj inž. Heinrich, ki je postal nato tehnični ravnatelj družbe v Ljubljani. V prvem desetletju po preobratu je upravljaval rudnik ravnatelj inž. Pauer, nato praz let inž. Lokot, sedaj pa že tretje leto vodi rudnik ravnatelj inž. Biskupski.

Po prevratu je družba ustanovila v Ljubljani svojo reprezentanco in kmalu je prenesla tudi sedež generalnega ravnanstva v Ljubljano. Družba, v katero so med tem prišli tudi jugoslovenski in francoski delničarji, je imenovala generalnim ravnateljem g. Skubea Riharda, njegovim namestnikom pa g. inž. Juliarda Antona. Z veliko uvidenostjo in širokogrudnostjo so se reševali dostej vsi perči gospodarski in socialni problemi in je zlasti velika zasluga vodilnih predstavnikov družbe, da so tako rudarsko delavstvo in nameščencev kakor podjetje samo prebeli brez občutnejših pretresljev zadnjo težko rudarsko krizo, ko je šlo za bitne interese slovenskega rudarstva in gospodarstva.

Trboveljski premogokopni družbi in vsem njenim vodilnim predstavnikom želimo ob tem pomembnem jubileju še mnogo uspehov za procvit tega največjega našega gospodarskega podjetja, ki se naj tudi v bodoče razvija in napreduje do največjega gospodarskega, tehničnega in socialnega razmahja v korist našega delovnega ljudstva, za napredok našega narodnega gospodarstva in dobro države. — S. F.

Zasavška soteska pri Trbovljah proti Hrastrniku

Rudarja Holuber in Tonhäuser sta sporočila svojo dragoceno najdbo odvetniku Maurerju v Wiener-Neustadtu. Podjetje moč je sel takoj na delo in si leta 1804 izposloval prve jamske mere v Trbovljih. Kasneje je ustanovil majhno rudarsko družbo, ki je skušala spočetka uporabljati pridobitveni premog za izdelovanje apna in opeke, vendar se je ta družba kmalu razšla, ker apna in opeke kakor tudi premoga nadi pomanjkanja cost ni mogla pridelati. Dvajset let pozneje sta poskusila sročo Maurerjeva sinova, ki pa se nista omejila samo na ponovni poskus izdelovanja opeke in apna, marveč sta zgradila v Trbovljah steklarino, katera je začela leta 1825 obratovati.

Čaravno je bila nekaj let pozneje zgrajena nova cesta v Zagorje in Savinjsko goščino, se tako rudarska kakor »teklariska« industrija v trboveljski kotlini le ni mogla udobno razvijati, ker so bili stroški prevoza izredno visoki, šele ko se je začela v sredini 19. stoletja graditi južna železnica Dunaj—Trst, je začela mlada industrija v dolini procvitati, zlasti potem, ko je postala južna železnica stalni odjemalec trboveljskega premoga.

Ustanovitev TPD

Leta 1867 je prevzela trboveljski rudnik družba »Vodestöllner Gewerkschaft«, ki je pričela premog pospešno pridobivati. Že v naslednjih letih se je stalež de-

dnal v vozčke. Poleg bagrov je na pobočjih in etažah kar mrgolelo na stotine pri-dnih delavcev, ki so odkopavali in spravljali črni diamant k odvoznim progam. Ko pa je legal mrak na zakajeno rudarsko solimo, je na dnevnem kopu siehni dan strahotno zabobnelo, kakor nekot tam na

fronti, ko je iz stoterih topovskih zrel bruhalo sovraštvo: naši priidni minerji so zažgali sto. dve stoletja min hkrati, ki so razrušile ogromne sklade premoga in jih zra-

SOMERSET MAUGHAM:

Garjeva ovca

Nekaj dni je tega, ko sem srečal Georga Ramsaya. Obedeloval je sam v restavraciji.

Se svoj živ dan nisem videl človeka, ki bi bil navidez tako potr. Zasmili se mi je. Moj sum je takoj padel na njegovega nesrečnega brata, ki je bil zopet nekaj zagrešil.

— No, kako kaj z vami? — sem ga vprašal.

Vzdihnil je: — Ze zopet Tom!

— Zakaj ga pa ne pustite plavati? Storili ste zanj vse, kar se sploh da storiti. Končno bi pa že morali vedeti, da mu ni pomoči.

— Mislim, da ima vsaka rodbina tako garjevo ovco. Skozi dvajset let je bil Tom teška preizkušnja svoji rodbini. Spočetka je živel še dokaj redno življenje: postal je trgovec, oženil se in v ženo mu je rodila dva otroka.

Toda nekega dne je nenadoma izjavil, da mu delo ne diši in da ni ustvarjen za nikakršno življenje.

Hotel je uživati življenje. Dopusčal ni nobenega ugovora. Svoji trgovini in svoji ženi je obrnil hrbet. Imel je nekaj denarja in preživel je dve srečni leti po velikih mestih Evrope.

Njegova družina je dobivala tu pa tam vesti o tem, kaj počenja in bila je silno ogorčena nad njegovim početjem. Imel je mnogo sebnih čarov in nobenih ozirrov. Se svoj živ dan nisem srečal človeka, ki bi mu bilo tako težko odrediti posojilo.

Imel je redne dohodke od svojih znancev in z vsakim se je takoj sprjel. Večino denarja za svoje razkošno življenje je pa dobival od Georga. Pri njem se ni potrudil, da bi vplival nanj z osebnimi čari.

Georg je bil spoštovan mož. Ko se je slednjič prepračil, da njegovega brata nikoli ne bo srečala pamet, je napravil križ težen. Tedaj je pa jel Tom z najmirnejšo vestjo izsiljevati od njega denar.

Spoštovanemu advokatu je bilo na moč neprijetno videti lastnega brata, kako mož očetaše za priletno restavracije, kamor je sam navadno hodil, ali pa srečati ga za volanom taksija, stojčega pred vhomom njegovega lastnega kluba.

Tom je trdil, da je povsem dostojen poklic, če streže človek v baru ali šofira taksija. Če bi mu pa dal Georg nekaj sto funtov tako za rodbinsko čast, bi bil pa brž pripravljen opustiti te poklice. In Georg je plačal.

Nekoč bi bil Tom malone prišel v ječo. Georg je bil več iz sebe. Moral je urediti to srmatno zadevo. Zares, Tom je pretiraval. Mož, ki ga je bil Tom osleparil in ki se je pisal Cronshaw, se je pa hotel osvetiti. Bil je odločen predložiti to zadevo sodišču. Dejal je, da mora biti Tom kaznovan. Georg je imel s tem mnogo sitnosti in moral mu je zamašiti usta s petimi stotaki.

Nikoli ga nisem videl tako besnega kakor tisti hip, ko je zvedel, da sta se Tom in Cronshaw skupaj odpeljala v Monte Carlo takoj, čim sta dobila denar. Preživela sta tam v veseljačenju mesec dni.

Nova občinska izobitnica.

Dvajset let je stavil Tom na konjskih dirkah in kvartal, imel je ljubavno razmerje z najlepšimi detekti, plesal je, jedel v najelegantnejših restavracijah in se brezhibno oblačil.

Bil je zelo zabaven družabnik. Tudi če ste vedeli, da je to mož, ki se preživljuje na čuden način, ste se v njegovi družbi dobro zabavali. Tom Ramsay je poznal vsakogar in vsakdo je poznal Toma Ramsaya. Mogli ste se z njim ne strinjati, niste pa mogli sovražitji ga.

Ubogi Georg, samo leto dni starejši od svojega ničvrednega brata, je bil kakor da mu je že šestdeset let. Njegovo življenje je bilo pa vzorno. Tolažil se je, da se stara, ker tudi Tomu lezejo na pleča leta. Mel si je roke, češ: Tomu je šlo to gladko, dokler je bil mlad in lep. Toda Tom je samo eno leto mlajši od mene.

Čez štiri leta mu bo petdeset. Potem se mu pa življenje ne bo delo več tako lahko. Jaz pa, ko bo meni petdeset, bom imel prihranjenih trideset tisoč funtov. Že petindvajset let govorim, da bo Tom kmalu slab. Bomo videli, kaj ima bo

to ugajalo. Bomo videli, kaj je boljše, delati ali kenuhariti.

In veste, kaj se je zgodilo zdaj? — je vprašal Georg.

Bil sem pripravljen na najhuše. Georg je govoril s težavo.

— Ne morete tajiti, da sem bil vse življenje marljiv, pošten, vesten in soliden.

— To je res.

— Prav tako ne morete tajiti, da je bil Tom len, nedostojen, vihrov in zapravljiv falot. Če bi bila na svetu pravičnost, bi moral že davno sedeti v strotišnici.

— Tudi to je res.

Georgu je zašla kri obraz.

— Nekaj tednov je tega, ko se je Tom zaročil s tako staro žensko, da bi mu lahko bila mati. Danes je umrla in mu zapustila vse svoje premoženje: pol milijona funtov, jahto, hišo v Londonu in hišo na kmetih.

Georg Ramsay je udaril s pestjo po mizi.

— To pa ni fair, pravim vam, to ni fair. Gromska strela, to ni fair!

Jackie Coogan in njegovi nasledniki

Zdaj, ko je že oženjen, mu ni ostalo od ogromnega zaslužka nič

Novinarji in večina ljudi, ki vedo, kaj se godi za kulturnimi filmskimi ateljeji v Hollywoodu, so bili zelo presenečeni, ko se je oni dan pojavil Jackie Coogan pred sodiščem, kjer je njegov advokat izjavil, da nekdo slavnj Chaplinov Kid nima niti beliča premoženja. Preskavana pristojnega sodišča v Los Angelesu, kamor spada Hollywood, je ugotovila, da so advokatovi podatki točni. Tudi Jackie sam novinarjem tega ni tajil. Zdaj mu je 23 let, je dejal, nedavno sem se poročil in šele potem se je pokazalo, da so se izjavili moji življenjski načrti, prilagojeni bogatemu premoženju. Zdaj živim od tega, kar zaslužim kot filmski igralec in sicer eden izmed slabih plačanih v množici hollywoodskih igralcev. — Toda čujte, — je pripomnil nekdo, — saj ste vendar nekoč kot čudežni otrok zelo mnogo zaslužili.

ameriška javnost ve, da je dolžna nekaj otrokom, čijih roditelji žrtvujejo otroška leta svojih otrok zaslužku in posredno seveda tudi zabavi občinstva. Zato zahteva strog zakon za zaščito otrok, ki že služijo denar, zlasti pa za zaščito čudežnih otrok v Hollywoodu. To je prišlo kakor kríž čez račune agentov hollywoodske reklame in to je odkrilo kočček mnogo manj svetlega ozadja, kakor bi človek mislil na podlagi poročil iz Hollywooda.

Jackie Cooper

Pravi naslednik Jackie Coogana Jackie Cooper ima pogodbo na pet let. Z njo ima zagotovljenih 1.300 dolarjev tedensko, od katerih bi mu ostal še lep mesek tudi če odštete precej visoke davke. Jackie pa mora preživljati vsa rodbina, kopico najbližjih sorodnikov od babice do strica. Vsi žive zelo potržno v Beverly Hills v Los Angelesu v krasni vili z velikim parkom in primernim številom služinčadi. Od vsega ima Jackie dolejš 40.000 dolarjev in njegova sreča je, da je bilo poskrbljeno, da se tega denarja v banki nihče ne more dotakniti.

Freddie Bartholomew

Za malega Angleža Freddie Bartholomewa je bila njegova teta resnični boj. Teta Milicent ga je namreč vzgajala in pred tremi leti ga je odpeljala v Hollywood, kjer se je predstavil s filmom »David Copperfield«. V Hollywoodu so bili navdušeni, Freddie je dobil 150 dolarjev tedensko, njegova teta pa 100 dolarjev kot njegov manažer. Teta mu je denar naložila in živel je z njim od svojih dohodkov, za katere je morala itak biti hvaležna njemu. Težave so nastale, ko je dobil Freddie več in ko je slednjič teta podpisala zanj dolgoročno pogodbo na 1.100 dolarjev tedensko. To je dogodek, ki ga je zdaj treba izbrati za reklamo v tisku.

Posledica tega je bila, da so prispeli v Hollywood Freddievi starši, ki za otroka nikoli niso skrbeli. Naenkrat so ga pa vzbujili videi, da bi mogli na njegov račun dobro živeti. Prišli so in zahtevali svoj delež. Iz te zahteve je nastala tožba, ker je teta branila svojega varovanca. Sodišče je prisodilo 10% staršem, 10% pa sestram, razen tega je bilo pa treba plačati davke in stroške, a kar je ostalo, mora biti pod nadzorstvom. In ostalo je lani od zaslužka 38.000 dolarjev Freddie celih 33 dolarjev. Sodišče je moralo proces obnoviti in rešiti dečka dolžnosti, da bo vzdrževal starše in sestre. Toda Freddie mora plačati 67.000 dolarjev davkov, ki so v tem času tako narasli, 15.000 dolarjev advokatom, 5.000 dolarjev gre pa za propagando in za razne druge stroške. Od pravičnih dohodkov mu je ostalo samo 18.000 in to je zdaj njegovo premoženje.

Jackie Coogan in njegov oče

— Recite raje, — je odgovoril Jackie, da sta moj oče in mati kasirala zame okrog 250.000 dolarjev. Toda od tega žal ni ostala niti prebita para. Na vprašanje, ali je bilo res mogoče porabiti toliko denarja, je Jackie Coogan odgovoril, da je njegov pokojni oče vztrajal pri tem, da bi ga ne razvajali, temveč da bi ostal skromen v svojih zahtevah. Takrat, ko je zaslužil mnogo denarja, ni imel v žepu nikoli več kakor 3 do 4 dolarje tedensko. Razen tega je dobil, ko je dorasčal, avto, opremo za okrog 300 dolarjev in zavarovalno polico, vredno sedaj okrog 7.000 dolarjev. Toda zavarovalnih prispevkov ne more več plačevati. Vse drugo je pa ostalo pri materi, ki se je po očetovi smrti drugič omožila. Arthur Bernstein je uredil njegove finančne zadeve in ko je postal Coogan polnoleten ter je hotel nekoga dne vedeti, koliko mu je ostalo iz časa, ko je zaslužil tedensko 3.000 do 4.000 dolarjev, mu je mati odgovorila, da je vse, kar je imela, zdaj last njenega drugega moža, sinu pa ni ostalo nič. Jackie Coogan zdaj dolži mater in očeta, da sta mu premoženje poverila, da zapravlja oči njegov denar na konjskih dirkah in da mu nihče denarja niti posoditi neče.

Amerika pričakuje z velikim zanimanjem pravdo, v kateri se bo bivši ljubljene sveta boril za svoje premoženje. Juristi pravijo, da bo ta pravda tudi pravniško zanimiva, toda ne tako enostavna, kakor bi človek mislil. Sodišče bo moralo odgovoriti na vprašanje, komu pripada denar, ki ga služi 4 do 6 leten deček, da-li morejo starši svobodno razpolagati z njim ali pa ima otrok, ko doraste, pravico zahtevati od staršev obračun.

Ko je Jackie Coogan dorascel, ni bil več dobrodošel v Hollywoodu in zato je hotel njegov oče kovati dobitek iz njegove priljubljenosti z nastopi v varietejah in kabareih. Toda uspeh je bil nezaten. Občinstvo čakajoče na Jackiea Coogana takega, kakor ga je poznalo iz filma, bistrourmnega dečka s potepuškim nagmenj in neštetiimi duhovitimi domisleki, je bilo globoko razočarano, ko je zagledalo nekoliko okornega, precej velikega mladeniča. Jackie se je vrnil v Hollywood, toda našel je v množico povprečnih talentov. Dajali so mu epizodne vloge s podpoprečnimi honorarji in nihče ni slutil, da je od teh nezanesljivih in pičlih dohodkov odvisna njegova gola existenca. Vsi so mislili, da mu je oče zagotovil brezskrbno bodočnost. Šele ko se je poročil in ko je prišel z ženo v težak gmojni položaj, ker mu mati ni hotela imeti premoženja, češ da sama nima nič, da je vse last njenega drugega moža Bernsteina, se je začela za zadevo zanimati tudi javnost.

Vse pa kaže, da je prišel Coogan s svojo tožbo preporno in da se bori za nekaj, kar je najmanj do polovice že izgubljeno. Toda

urahtiti in zna dobro gospodariti z denarjem. Naložil ga je v dobrih papirjih. Razen tega je pa svojo hčerko zavaroval, tako, da bo dobila lepe zneske, ko bo stara 20, 30, 40 in 50 let. Razen tega ima zagotovljeno do smrti rento in oče je ukrenil vse potrebno, da je ne bo mogel pripraviti ob premoženju noben lovec bogate dote.

Deana Durbinova

Tudi Deana Durbinova ima naloženega precej denarja v sirotinskem fondu, a Michael Rooney, ki je začel svojo kariero precej pozno, pa zasluži zdaj, ko mu je 17

let, 700 dolarjev tedensko in štiri skromno s svojo materjo, ne bo imel skrbni s svojo bodočnostjo, če se ne zgodi kaj izrednega kakor v primeru Jackie Coogana. Amerika nima rada dramatičnih zaključkov niti v filmih, kaj šele v življenju. Še zdaj se noče sprijazniti z bridsko usodo svojega Kida in odločno odklanja vsako misel, da bi se pripetilo kaj podobnega njegovim naslednikom. V Kaliforniji pravijo, da bodo problem rešili sami, če ni dovolj nujen za vso Ameriko. Besedo ima zdaj kalifornijski parlament.

Kongres dvojčkov in trojčkov

Priljubljen bo letos poletni v Chicagu — Združenje, ki šteje 2000 skupinskih članov

Slovske Dionnove petotčke

Čuden kongres bodo imeli letos poleti v Chicagu. Iz vseh Zedinjenih držav, pa tudi iz Kanade in Mehike se zbera dvojčki, trojčki in morda tudi slavne Dionnove petotčke. To pa ne bo prvi kongres te vrste. V Ameriki imajo že od leta 1931 narodno združenje dvojčkov in trojčkov, ki se od leta do leta bolj razvija. To ni navadno združenje. Ono prekaša običajne organizacije in društva v prvi vrsti s čudnim načinom članstva. Poedini člani niso osebe, temveč skupine, po dva, trije, štirje ali celo pet, kakor je to z Dionnovimi petotčkami. En glas imajo torej dvojčki, en glas trojčki ali četvorčki. Če se kje pojavijo, kar je pa zelo redko. Tudi slavni petotčkam pripada samo en glas.

Lani se je o tem razpravljalo na 6. letnem kongresu, ki je bil 28 in 29. avgusta v Fort Wayne v državi Indiana. Letos bo to urejeno via facti. Vse bo odvisno od

tega, ali se udeležijo kongresa tudi slavne petotčke ali ne. Sodeč po lanskem kongresu bo letošnji kongres velika svečanost. Združenje šteje namreč 2800 skupinskih članov dvojčkov, trojčkov itd. Od teh se je lani udeležila komaj polovica kongresa, letos se jih je pa prijavilo že 2.500 parov odnosno skupin po trije. Chicago se prido pripravlja na ta kongres. Vsi dvojčki, trojčki itd. pojejo v svečanem sprevidu po mestu, potem se pa zbero na slavnostnem banketu. Sledile bodo tekme, na katerih bodo zmagali kakor lani dvojčki odnosno trojčki, ki so si najbolj ali najmanj podobni, dalje najmlajši in najstarejši, dvojčki, ki so prispeli iz najbolj oddaljenega kraja in končno rodbine, ki imajo največ dvojčkov ali trojčkov. Lani je bil najmlajši par na kongresu šestmesečni, najstarejši pa 81-

letni, razburjeno, da je dobila policija strog nalog, naj napne vse sile in izsledi morilca. Policija je sklenila nastaviti mu past. Več preoblečenih policistov se potika zdaj po okrajih, kjer se radi skrivajo zločinci. Policija upa, da se bo zagonetni morilec izdal sam s tem, da bo napadel tega ali onega preoblečenega detektiva.

Sam je tiskal vozne listke

Francoska železniška policija je aretirala on dan 65-letnega Georga Siberta, ki je oškodovalec po lastnem priznanju železniško upravo za 50.000 frankov. V njegovih žepih so našli mnogo voznih listkov v vse kraje Francije. Mož jih je tiskal sam. Prepričan je bil zaposlen v tiskarni, kjer so tiskali v prvi vrsti vozne listke. Tako je 10 let nemoteno uganjal svoje separeje in če bi ga ne izdalo neko deklet, bi njegovi grehi še zdaj ne prišli na dan. Ko so ga aretirali, je bil zelo ogorčen. Na policiji je izjavil:

— S tem dekletom sem se seznanil pred glavnim kolodvorom in dejala mi je, da bi zelo rada potovala v Nizzo. Hotel sem ji napraviti veselje, segel sem v žep in ji dal vozni listek do Nizze. In kaj je storila? Ošla je na policijo in me ovdčila. Taka je nehvalečnost sveta. Deset let sem se izogibal žensk, ker sem vedel, da se ni mogoče zanesati na nje in prvič, ko sem se z eno sestalo, sem nasedel. — Ker je svoje grehe odkrito priznal, je prišel takoj pred sodišče in obsojen je bil na dve leti.

Clevelandski bes

Policija v Clevelandu ima zopet polne roke dela. Prve dni maja jo je znova opozoril nase zagonetni bes, ki ima na vesti že 12 umorov, a je po vsakem brez sledu izginit. Vsi zločinci so bili storjeni na enak način. Dele zadnje njegove žrtve so našli v reki, tekoči skozi Cleveland. Čudno je, da so bila vsa trupla žrtve najdena v vodi in sicer razrezana tako, kakor bi jih mogel razrezati le kirurg ali spreten mesar. Policija domneva, da mora biti morilec duševno bolan. Cleveland ni tako veliko mesto, da bi mogli ljudje v njem kar tako izginiti. Pri nobenem truplu niso našli glave in v nobenem primeru se ni posrečilo policiji ugotoviti, kdo so žrtve neznanega morilca.

Seznam pogrešanih pa ni tako velik, da bi obsegal vse žrtve. Zločinec je moral torej nekatere svoje žrtve privabiti od drugod, ali pa je moril ljudi, ki v Clevelandu niso bili priglasi. Zagonetno je, kje je morilec opravil svoje grozno delo in kam so izginiti deli trupel, ki jih niso našli. Prebivalstvo Clevelanda je tako

Milijonarka pod pogojem

Miss Elisabeth Arminella Burrows Siftonova iz Montreala v Kanadi je posedovala po svojem očetu, kanadskem milijonarju, ki je umrl pred 10 leti, en milijon dolarjev pod pogojem, da bo prebivala v Kanadi. Milijon dolarjev je lepo premoženje. Toda Siftonova bi jih rada tudi uživala in zdelo se ji je, da v Kanadi ni najprimernejši kraj za to. Toda po dediščini hrepene tudi drugi sorodniki in oče je določil nekakšen nadzorni odbor, ki lahko izjavi, da je njegova hči izgubila pravico do dediščine. Ta odbor je hotel to že izjaviti zaradi izleta mlade milijonarke v Evropo, kamor se je bila napolila, da praznuje svojo polnoletnost.

Siftonova se je pa obrnila na kanadsko sodišče, ki je odločilo, da je pripis oporoko veljaven. Po vzključu se je petal zdaj s to zadevo pravni odbor državnega sveta v Londonu, ki je tudi odločil, da omejitve v oporoki velja, če prav ni posebno pametna. Sifton je bil advokat in baje je že stara navada advokatov, da napišejo oporoko z raznimi omejitvami in pogoji. Pravni odbor je pa obenem odločil, da lahko Siftonova kljub temu od časa do časa zapusti Kanado. Po njegovem mnenju pomeni živeti v Kanadi imeti tam stalno bivališče. Siftonova je prosila, naj sodišče odloči, da ne izgubi pravice do dediščine, dokler bo imela stalno bivališče v Kanadi in dokler ne bo nad 11 mesecev ostala izven kanadskih meja. To se je pa zdelo pravnemu odboru državnega sveta preveč, in ji je dovolil samo dva meseca počitnic vsako leto.

V SOLI

Učitelj: No, Jurček, povej nam, česa pred 50 leti ni bilo na svetu.
Jurček: Telefona, elektrike, aeroplana...
Učitelj: No in česa še ne?
— Mene tudi ne, gospod učitelj.

Shirley Temple

Dobro preskrbljena je vsaj zaenkrat družestna Shirley Temple. Ona dobi po pogodbi za vsak film 125.000 dolarjev in ima pogodbeno zagotovljene štiri filme na leto. Njeni starši, ki dobivajo od Foxove družbe 500 dolarjev tedensko, da skrbje za malo zvezdo, pa nalagajo v banko vse, kar zasluži sama. Njen oče je bil sam bančni

Malokaj, roman otok gobavcevo

In tak mož, prav tak, kakor ga je bila naslikala njena domišljija, jo je bil prestregel v onem palovom mesecu v svoje krepke roke na nukualovski cesti, ko jo je preganjal domačin.
Napaka je bila samo v tem, da je bil to Jack-potepuh in da je položil svojo pipo z ene strani ust na drugo, ko ji je takrat dejal:
— Povejte mi, drago dete, zakaj zdaj ne spite in zakaj vas pusti očka begati popoldne po cestah?...
— Pojdiva torej k Berggrifovevemu domu, — je dejala Pamela zamišljeno Sketchu.
To ni bilo rečeno brez misli. Hotela je vedeti, kako lepo bo, ko bo stal mož, ki si ga je bila pričarala v oknu Berggrifovega doma v otroških letih, ko bo zdaj stal na istem mestu kraj nje.
Sketch je vso pot godrnjal. Najprej je valih krivdo na Nikijo, ki za nobeno ceno ni hotela hoditi zdaj ob njegovi levi nogi, kakor je vedno hodila, temveč je trmasto vtikala svoj gobec med nje in Pamela.
— Ljubosumna je, — je dejal. Iz njegovega glasu so zvenele prve strune jeze.

— Pa vendar ne name, — se je zasmejala Pamela in pogledala v stran.
— Seveda. Ona je ljubosumna na vsako žensko, ki hodi z menoj, — jo je zavrnil Sketch.
Ugriznila se je v ustnico.
— Ali ste hodili že z mnogimi ženskami? — je vprašala in se izognila njegovemu pogledu.
— Kaj mislite, da hodijo ženske vaše vrste s potepuhi? — je vprašal porogljivo.
— No, kaj mora biti ženska moje vrste?
— Menda sme tudi potepuh imeti svoj okus, — jo je zavrnil znova.
Obmolnila je.
— Toda rada bi vedela, če ste hodili z mnogimi ženskami, predno ste postali potepuh?
Sketch je zrl topo predse. Potem se je pa sklonil in pobožal zamišljeno svojo psico po glavi.
— Ne, — je odgovoril tiho, — samo z eno...
— Nesrečna ljubezna?
Sketch ji je pogledal resno v oči. Iz njenega vprašanja je zvenelo roganje. Takega Pamela še ni videla. Lahko bi rekli, da je ležala na energičnih potezah njegovega obraza ožnost. To ni bil več Sketch-potepuh, ki mu ni bilo nič sveto, za katerega so imele vrednost samo zvezde in atole.
— No, — ne — je dejal počasi... umrila je.
Pamela je zadrhtela in mu sočutno pogledala v oči. Toda videla je zopet samo oster profil moža z naprej štrlečo brado, gredečega odločno naprej.
— Oprostite, Jack, — nisem se hotela dotakniti te vaše skeleče rane... — je zalepetala.

Radioprogram

- Nedelja, 22. maja**
- 8.00: Nedeljo zjutraj vetaja bom... (Koncert radijskega orkestra). — 9.00: Napovedi, poročila. — 9.15: Koncert ruskega seksteta. — 9.45: Verski govor (g. dr. Gvido Rant). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz cerkve Marije Pomočnice na Rakovniku. — 11.00: Otroška ura (kramlja gđ. Manica Komnovo). — 11.30: Popoldanski koncert radijskega orkestra. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah). — 17.00: Kmetijska ura: Koristne živake na vrta (g. Strelko Josip), tržna poročila. — 17.30: Prenos pevskega koncerta podmladka Jadranske straže z Rakea. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Veselovanska ideja v hrvatskih političnih pokretih (dr. Ivan Nevestić). — 19.50: Prenos mainiške pobožnosti iz trnovske cerkve v Ljubljani. — 20.30: Koncert pesne glasbe. Sodelujejo Adamci Bojan in njegov orkester ter Jožek in Ježek. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dobro voljo (plošče).
- Ponedeljek, 23. maja**
- 12.00: Naši operni pevec in pevke (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: V duhu dunajskih mojstrov (radijski orkester). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zdravstvena ura: Prva pomoč pri poškoobah zaradi napavov iz zraka (g. dr. Ladislav Klun). — 18.20: Nekaj narodnih (plošče). — 18.40: Narodno blago z Gorenjskega (g. Boris Oreč). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Vodovod v Suhi krajini — največji krajski vodovod (Janko Halner, nov.) Ljubljana. — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Koncert radijskega orkestra. — 21.00: Pevski koncert zbora orglarske šole (vodi g. dr. Fr. Kimovec). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Prenos lahke glasbe iz kavarne »Nebošičnik«.
- Torek, 24. maja**
- 11.00: Solška ura: Letalstvo v službi prometa in znanosti — razgovor z učenci (Miroslav Zor). — 12.00: Rusi igrajo (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Za boljše voljo (škratelj, »Štirje fantje«). — 18.40: Kako vpliva narava na obleko in prehrano sredozemskih narodov (g. dr. Valter Bohinec). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Aleksa Sanič — o priklki 70letnice rojstva (Siniša Kordič, knjž.). — 19.50: Zatavni zvočni tednik. — 20.00: Zvočki z juga (plošče). — 20.15: Branislav Nušič: Svet, komedija iz polpreteklega časa. — 21.15: Italijanska operna glasba (radijski orkester). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Za odidih (igra radijski orkester, poje g. Mirko Promeč).
- Sreda, 25. maja**
- 12.00: Musorgski: Slike z razstave, sinf. sniha (plošče, sinf. orkester iz Bostona, dir. S. Kusevicki). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Ura lahke glasbe (škratelj, »Skerjanček«). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Mladinska ura: Glasbeno oblikovanje (g. dr. Anton Dolinar). — 18.40: Umelnosti in spomeniki na Dolenjskem (g. Jože Gregorčič). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Tri faze v razvoju zagrebškega gledališča (Marko Fotez, knjž.). Zagreb. — 19.50: Šahovski kotiček. — 20.00: Koncert zbora »Glasbene Matice«. — 20.45: Josip Haydn: Godalni kvartet v D—duru op. 64 No. 5. — 22.00: Nastop tamburškega septeta. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli beški pevci in godci (plošče).
- Četrtek, 26. maja**
- 9.00: Napovedi, poročila. — 9.15: Vesel pozdrav (plošče). — 9.45: Verski govor (g. ravn. Jože Jagodica). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve v Ljubljani. — 11.00: Otroška ura (Teta Marička kramlja in prepeva). — 11.30: Koncert. (Sodelujejo gđ. Štefka Korencanova in radijski orkester). — 13.00: Napovedi. — 13.20: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah). Oddaja prekinjena od 14. do 17. ure. — 17.00: Kmet. ura: O zatiranju pernosopore (Vl. Kuret). — 17.30: Radijski orkester, vmes poje g. Miroslav Mesesnel, pri kvačirju g. profesor Marjan Lipovšek. — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nacionalna ura: Predavanje Saveza Sokola kraj. Jugoslavije. — 19.50: Prenos mainiške pobožnosti iz trnovske cerkve. — 20.50: 90 minut zabave (Brata Golota in radijski orkester). — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.15: Plošni zvočki (plošče).
- Petek, 27. maja**
- 11.00: Solška ura: Kako nastane ledja — dialog (Viktor Pimat). — 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Češka narodna in umetna glasba (radijski orkester). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zenska ura: Dom brez sonca (ga. Cirila Vraščko). — 18.20: Albert Roussel: Pajkova pojedina (plošče). — 18.40: Francosina (g. dr. Stanko Lehen). — 19.00: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Samostan Krka in njegov pomen v zgodovini pravoslavnih Srbov v Dalmaciji (Miloš Parenta). — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Pevski koncert zbora »Tabor«. — 21.00: Pevski koncert radijskega orkestra. — 22.00: Napovedi, poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Zadnja priložnost

Din. 40.000:-

denarnih NAGRAD

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega zavitka, ima 6 točk.

1. Zavitek RADIONA zadostuje za kotel od 25-30 litrov vode. Vzemite torej približno 1 dkg Radiona na vsak liter vode.
2. Zmešajte potrebno količino Radiona v loncu mrzle vode.
3. Zlijte raztopino v kotel, napolnjen z mrzlo vodo in potopite posamezne kose perila.
4. Grejte perilo počasi v kotlu, dokler ne zavre in ga večkrat dobro premešajte. Kuhajte najmanj 15 minut.
5. Vzemite perilo iz kotla in lahko preperite zaostale madeže. Rabljena raztopina se lahko še nekolikokrat uporabi za druga pranja, ako dodate vselej nekoliko sveže raztopine Radiona.
6. Izplaknite perilo najprej v topli, a potem v mrzli vodi; mrzlo vodo nekolikokrat menjajte, dokler ne ostane čista.

Potrebno je, da točno doženete, katere točke Radion navodila predstavljajo te slike. Prečitajte pazljivo vsako točko navodila, pa ga potem primerjajte s posameznimi slikami. Nato vnesite v prazne kroge na slikah številko tiste točke, ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišite v spodnjem desnem kotu tega oglasa čitljivo Vaše ime in natančen naslov. Izrežite cel oglas in ga pošljite kot tiskovino v odprti kuverti frankirani s 25 para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavensko d. d. Schicht-Lever, oddelek reklama Osijek.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj!

1. nagrada	Din. 10.000:-
2. nagrada	" 5.000:-
3. nagrada	" 3.000:-
4. nagrada	" 2.000:-
200 nagrad po	" 100:-

Skupaj Din. 40.000:- za pravilno rešitev!

Ugotovitev pravilnosti rešitev, žrebanje in delitev dobitkov izvrši posebna ocenjevalna komisija, katere člani so:

- Dr. Mato Perič, kr. javni notar
- Kamil Krvarič, direktor "Hrvatskega Lista"
- Ing. Ante Safner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever
- Dragan Gregurovič, šef reklame Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni dne 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem tekmovanju dobitnik, točna izpolnitev istega pa prinaša uspeh pri pranju perila!

RADION

pere sam - pere prizanesljivo

Ime in priimek:

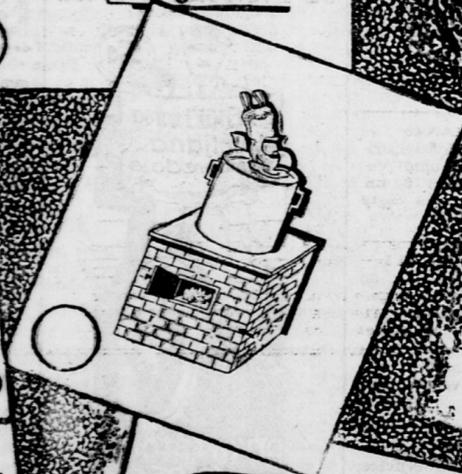
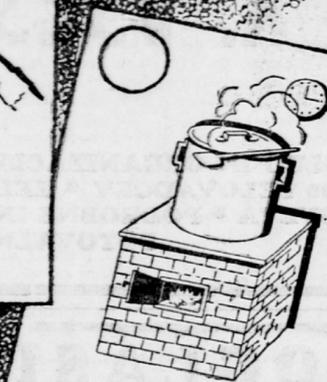
Kraj:

Ulica in številka:

Banovina:

14

H kateri točki navodila o uporabi Radiona spada posamezna slika?

Iz Zagorja

— Fremeščen je z zagorske postaje za šefa postajališča Ivanjkovci g. Franjo Hrvatski. Po osmi letih službovanja v kraju se poslavlja ljubeznjiv in postrzežljiv uradnik, ki ga bo marsikdo pogrešal. Na novem službenem mestu želimo njemu in gospe mnogo zadovoljstva. Namestu odidlega prometnika g. Istiniča je prišel z Rakeka g. Bogomir Lapajne.

— Proslava materinskega dne z izbranim programom pridedi danes ob 6. popoldne podmladek RK meščanske šole in sicer to pot v Sokolskem domu. Vabimo vse občinstvo, da se proslava udeleži. Vstopnine ni, za kritje stroškov se bodo pobirali le prostovoljni prispevki.

— Ukinitve oddelka na topliški šoli. Pred kratkim je bilo obveščeno upraviteljstvo topliške šole, da mora s prihodnjim šolskim letom ukiniti še en razred tako, da bo nastala šestrazrednica. Odlok se utemeljuje s tem, ker je v zadnjem razredu premalo učencev. Mi smo na tem mestu že povedali svoje mnenje namreč, da

nikakor ne gre, da se v korist razširitve meščanske šole v preveliki meri utesnjuje ljudsko šolo, kjer bo še vedno prejemala velika večina topliške mladine svojo vzgojo, toda radi krčenja razredov ne več v tem obsegu kakor v nekdanji osemrazrednici. Če je to v interesu najširših plasti, o tem naj razmisli vsak sam. Drugo leto dobimo nemara petrazrednico. Mnenja smo, da je v okolihu topliške šole večje število otrok kot v okolihu zagorske in bi bilo edino umestno, ako bi vsak okoliš nekoliko zrtvoval poslopja za meščansko šolo, ki vendar samo začasno gostuje pod streho topliške šole?

— Zatiranje kapusovega belina. Te dni so dobile šole in občina nalog, da pouče prebivalstvo, kako je treba zatirati kapusovega belina, kj je lani napravil toliko škode na zelju. Zdej je treba loviti in pobijati metulje, uničevati bube in jajčeca, ki jih znese samica na spodnji del listov raznih kapusnic, posebno zelja, v obliki majhnih rumenih kupčkov. Tudi škropiljenje s tobačnim izvlečkom je uspešno. V 100 litrih vode se raztopi en kilogram soli in dodane 2 do 3 litre izvlečka. Za

manjše vrtove je vzeti sorazmerno manj. Ta mešanica se obnese tudi pri zatiranju listnih ušic in drugega vrtnega mrčesa.

— Čim več naročnikov na «Slovenski Narod», tem več zanimivega gradiva iz domačega kraja vam bo prinašal ta časopis. Marsikdo bi se bil morda že naročil na list, saj so se razmere že nekoliko izboljšale, pa se ne more odločiti. Ne odlašajte, ampak zgledite se pri Mirku Jesihu, vplačajte 12 dinarjev in takoj boste prejeli časopis, ki ga boste lahko čitali prijetno doma.

NI POVEDALA
Gospod pokličite služkinjo, da bi jo omerjal.

— Marička, zakaj ste pa povedali gospej, kdaj sem se davi vrnil? Saj sem vam vendar prepovedal povedati ji to.

— Saj nisem prav ničesar povedala, — odgovori služkinja. — Gospa me je samo vprašala, kdaj ste se vrnil, pa sem ji odgovorila, da sem bila tako zaposlena s pripraviljanjem zajtrka in da nisem imela časa paziti na to, kdaj ste se vrnil.

„On“ in „Ona“ nosita svilo

Najsi bo srajca ali športna bluza -- svila zelo prijetno hladi in poleg tega je v svili vsakdo „lepo oblečen“ In s kakšno lahkoto se operejo take svilene stvari! Blaga, bogata pena milnih lusk Lux prizanesljivo opere tudi najbolj občutljive tkanine.

za vse polne tkanine!

... se raztopi tudi v mrzli vodi!

X. VSESOKOLSKI ZLET V PRAGI

VELIČASTNA SLIKA REDA IN DISCIPLINE — NAJ-POMEMBNEJŠI KULTURNI DOGODEK L. 1938 V ČESKO-SLOVAŠKI BO

VZOREN PREGLED IN ORGANIZACIJA TELESNE VZGOJE S SODELOVANJEM SKUPNO 100.000 TELOVADCEV • ZELO UGODNA DRUŽABNA POTOVANJA IZ VSEH DELOV SVETA • PODROBNE INFORMACIJE DAJEJO RADEVOLJE VSE POTOVALNE PISARNE.

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklici, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

POUK
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 5 Din

SOFERSKA SOLA
pooblaščen koncesionirana — I. Gaberšček, bivši komisar za soferske izpite, Kolodvorska ul. 43. telefon št. 28-28. 1516

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

MREŽE ZA POSTELJE
dobite najceneje pri Andlovic, Komenskega ulica 34. 1468

POSEBNE NOVOSTI
vseh oblačil sport, kamgarn, ženske pumparice perilo itd. najceneje

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

50 PAR ENTILANJE
azuriranje vezene zavese perila in nogaromov gumbric. Večnaka zaloga perja po 675 din. Ljubljana, Gosposvetska cesta 12

NOVOSTI ZA DAME!!!
Izvršujem trajno opdukcijo na najnovjšem in najlepšem aparatu sedanosti, posebno priporočljivo za občutljive dame! Frizerski salon »R A K A« Prešernova ul. 7, nasproti slaščičarne »Košak«, vežni vhod. 23 R

BIVANJE OB MORJU
Pension, vila Rosuja, Njivice, otok Krk. Krasna lega, mir, odpočitek, kopanje na prostem. Izborna kuhinja. — Kompletni pension z vključnimi taksami din 58. 1500

TRGOVINO
z mešanim blagom na deželi ali v kakšnem industrijskem kraju blizu železnice in pošte vzajem v najem. Vzajem tudi lokal, kjer se ni bila trgovina in je za isto sposoben. Imam sam vse opremo za trgovino. Poandbe pošlani na Miroslav Verdnik, trgovec, Mislinja. 1503

DA NE POZABITE
v nedeljo, dne 22. t. m. vai v Zadvarju h G. Jerihu. Tam priredi Delavsko glasbeno društvo celodnevno nagradno kegljanje in ob 19. uri pevski koncert. Povratek z avtobusom. Na svidenje. 1502

ZA BRINJE
etošnje sezono iščem odjemalce. Količina na tone, kvaliteta Ia. Pismene ponudbe z označbo cene na Matija Horak, Stubička 14, Zagreb. 1499

PRODAM
Beseda 50 par, davek posebej.
Najmanjši znesek 5 Din

SOBNO OPREMO
z mehkega lesa: trodelna omara, postelji z mrežo, mizica, 2 stola, nočni omari, vse dobro ohranjeno in še nova zofa. — takoj prodam za 1700 din. — Ogled do 8. zjutraj: Švabičeva 15, vrata 29. 1492

V juniju se preselimo na Miklošičevo cesto.

SREBOLJ drug Ljubljana samoprodaja

prvovrstnih koles NAUMANN

RABLJENE OEVLE
kupim in prodajam. — Klavžer, Vošnjakova 4. 1474

ZAGINI ODPADKI
bukovi, hrastovi, smrekovi, suhi in žaganje po najnižjih cenah se dobi pri Lavrentič & Co., Ljubljana, Vošnjakova ul. 16. 1483

VINO
partija 2 — 3 vagona, največ rizlinga, nekaj črne minulih let, med tem zrelo vino za buteljke, prodaja v zidanci na Trški gori vinogradnik Franc Sekli, Novo mesto. Najmanj po 10 hl. 1506

JEDILNICO
(kredenca, miza, stoli) in klavir zaradi selitve ugodno prodam. Plačilo se lahko v mesečnih obrokih. Na ogled v Gregorčičevi ulici 17b/I. 1504

MOTorno KOLO
»DIAMANT« lepo, skoraj novo, prodam ali zamenjam za špecerijo, manufakturo ali suh trd rezan les. — Blažir, trgovina, Zelena jama. 1509

ORIGINALNO PRIKOLICO
za Harley 1200 cm³ 1928 — prodamo. UNITAS, Celovška c. 90a. 1515

POSEST
NOVA HISA
3stanovanjska, naprodaj. Letni donos 23.000. Bežigrad, Linhartova ul. 16. Gjura. 1505

BUFET S KUHINJO
v Zagrebu, 70 stalnih gostov, takoj prodam zaradi smrtnega primera. Prevzem inventarja brez odstopnine. — Vprašati: Zagreb, Draškovičeva 44, Bufet. 1507

STANOVANJA
Enosobno stanovanje event. s kabinetom ali manjše dvosobno išče zelo mirna, snažna in ves dan odsotna stranka (dve osebi). Plačnik zanesljiv in točen. Vselitev: julij ali avgust. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Čistost«. 1495

Utroška vozil: najnovjših modelov

»Jvošotena motorji, tricikli»

šivalni stroji: najprej»

PO ZELO NIZKI CENI — CENAMI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEI
LJUBLJANA, Karlovska cesta 4 — Podružnica MAKIBOR, Aleksandrova cesta 28

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVILJA je NAŠ VAL

SPOREDIL evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

SOBO
prost vhod, takoj oddam za din 120.— Mestni trg 13/II. 1514

SLUŽBE
TRGOVEC
išče primerne službe kjerkoli. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Trgovec«. 1485

DOPISI
DAMA
čedne postave, ne nad 40 let stara, ki v zakonu ni zadovoljna, naj pošlje svoj polni naslov in sliko na upravo Slovenskega Naroda pod »Maj«. 1498

MLADO DEKLE
ki si želi ljubezni in ne misli, da je samo zakon njena podlaga, naj se oglasi na upravo »Slov. Naroda« pod »Mladost in življenje«. 1495

LOČENEC
srednjih let, dobro situiran s stalno službo, trg. izobražen, želi znanje z gospodično, vdovo ali ločenko z nekaj premoženja, ali ki poseduje kako obrt. Zenitev ni izključena. Samo resne, neanonimne, do 30 let stare naj pošljejo ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Novo življenje«. 1508

NATAKARICA
do 24 let, čedne postave in ki bi pomagala tudi pri hišnih delih, dobi službo na Gorenjskem. Lahko je vdova ali ločenka — brez otrok. — Ponudbe s sliko na upravo »Slov. Naroda« pod »Gorenjsko«. 1498

Nikdar na zrak brez mene!

Pomladanski zrak močno vpliva tudi na Vašo kožo. Zato jo dobro namažite s kremo NIVEA, preden greste na zrak. To krepi kožo, jo dela zdravo in ji daje mladostno svežost. Zakaj Eucerit vsebuje edino le NIVEA!

ZALOZBA CESTA

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejše delo Davorina Ravljena:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Če še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Doslej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravljen: Zgodbe brez groze; Klavund: Pjotr — Rasputin.

Ure
in zlatino nudi za birmo najceneje

Ivan Pakiž
Ljubljana, Pred škofijo 15

Klišeje
ENO- IN VEČBARVNE
JUGOGRAFIKA
Sv. Petra nasip 23